

KÁVÉESOK LAPJA

I. évfolyam

A Budapesti Kávésok Ipartestületének, a Budapesti Kávésipartársulatnak, a Magyar Kávésok Országos Szövetségének hivatalos lapja

1. szám.

Kiadó és laptulajdonos:
A Budapesti Kávésok Ipartestülete
VIII., József-körút 38. III. 17.

Felelős szerkesztő és kiadó:
Dr. Havas Nándor

Szerkeszti:
A Budapesti Kávésok Ipartestületének
sajtóbizottsága.

A lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Magyar Kávésok Országos Szövetségének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják. Előfizetési díj: Egy évre 100.000 K, egész évre 200.000 K. Megjelenik minden hó 1. és 15-én.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 38. sz. III. emelet 17.
Telefon: József 21-05.
Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8-14 óráig.

Beköszöntő!

Nehéz, nagy zivatarok elmúltával újra kiderül a természet. Visszanyeri barátságos tekintetét a zöld lomb és a kerti virág és csak a lefolyó víztömegek árja által sodort utak mutatják a vihar pusztításait.

Valahogy ilyenformán kell kezdenünk beköszöntönket, amikor a viharos történelmi idők multával, lassan-lassan visszatérünk a normális munkásság medrébe és igyekezünk helyreállítani mindazt, amit a zivataros idők iparunk évszázados épületén megrongáltak.

Nem élünk még a teljes békeállapotok közepette, a fegyverek ropogása helyett a gazdasági érdekek küzdelmét érezzük, de úgy látjuk, hogy végre mégis kisüt a nap, már felcsillannak az ég alján a békét jelentő szivárvány színei és kisüt a béke, a polgári munkásság és a rendezett gazdasági viszonyok éltető napja.

Ipartestületünk — érezve ezt a fejlődést — szükségét látta, hogy érdekeinek az eddiginél hangosabb és hathatósabb módon adjon szót. Szükségesnek láttuk, hogy a magyar kávéipar életét és fejlődését jelentő problémáit a saját organumunkban szólaltassuk meg, mely tisztán a kávéipar érdekeit van hivatva szolgálni és mindennemű magánérdektől teljesen független.

Az ipari szaksajtó fontosságáról e helyen elmélkedni teljesen fölösleges. Aki iparát szereti, ahhoz ragaszkodik, abban boldogulni akar, egy percig sem nélkülözheti a kellő információt és a reághamló különböző kötelezettségek és teendők ismertetését.

A szaksajtó kíséri figyelemmel az egész ipari fejlődés fázisait, ő ad hangot a hozzájutó és összegyűjtött panaszoknak és kívánságoknak és messzehangzó szócsöként, a nyomtatott betű erejével hozza az intézkedésre hivatottak tudomására.

Különösen fontosnak és kidomborodónak látjuk a szaksajtó szerepét az ipartestület munkájával való szoros kapcsolatban. Amíg az ipartestületi munkásságot a szaksajtó közléseivel a nyilvánosság előtt megismerteti, addig kezdeményezéseivel az ipartestület munkásságára serkentőleg hat és megteremti azt a szükséges kapcsolatot, amelynek a törvény paragrafusai által szabályozott testületi tevékenység és a gyakorlati életnek a bürokratikus formákat nem respektáló követelményei között meg kell lennie.

A gyakorlati életet, az ipar fejlődését kívánjuk szolgálni akkor, amikor a „Kávésok Lapját” útjára bocsátjuk.

Munkánk nem könnyű és nem egyszerű. A legutóbbi évek eseményei számos olyan kérdést vetettek felszínre, amelyeket a multban alig ismertünk vagy ha ismertünk is, jelentőséget nekik alig tulajdonítottunk.

A mai kávéiparban elhanyagolható és mellőzhető probléma nincsen. Minden fontos és mindennel foglalkoznunk kell.

Átmeneti időket élünk és az átmeneti idők e jellegükre való tekintettel a legkomplikáltabb munkát rójják reánk.

Igy, hogy egy példát említsünk: az új ipartörvény-novella végrehajtása számos kérdést ujonnan és másként szabá-

lyozott a kávéiparban. Itt van a legfontosabb, a képesítés kérdése. A képesítés kérdése ép az átmeneti idők miatt nem domborodik ki azzal a jelentőséggel, amint arra szükség volna, mert úgy a munkaadók, mint munkások nagy száma nem szabályszerű képesítése, de szerzett jogai alapján jogosult az iparban való elhelyezkedésre. E kérdések tisztázása és megvilágítása egyik elsőrangú feladata lesz lapunknak.

Ipartestületünk munkásságának tekintélyes részét veszi igénybe a különféle közterhek sokasága ellen való védekezés. Ezt a védekezést akarjuk alátámasztani azzal, hogy jogos kívánságainknak lapunk útján adunk kifejezést.

Fontos kérdésünk a munkaközvetítés gyökeres rendezése, nem hallgathatjuk el a betegségyezés és balesetbiztosítás körül felmerült panaszokat sem.

Az ipari fejlődés egyik legfontosabb kérdése az utánpótlás problémája, a tanonckérdés, a szakoktatás és a továbbképzés feladatai. Szolgálni fogjuk a fontos szociális kérdéseket azzal a szerezettel és lelkesedéssel, amelyet azok megérdemelnek.

Az általános gazdasági feladatokkal, amennyiben azok iparunkat érintik, foglalkozni kívánunk. Nem hanyagolhatjuk el az idegenforgalom érdekeit, amelyek nemcsak a mi iparunkat, de az egész ország kereskedelmi és ipari társadalmát oly közelről érdeklik.

Nem tudjuk felsorolni még futólagosan sem mindazokat a dolgokat,

BUDAPESTI TEJKERESKEDELMI R.-T.

Budapesti KÖZPONTI TEJCSARNOK

Budapesti ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK

Telefon:

R. T.

egyesített üzeme,

R. T.

Telefon:

József 45-40

" 45-41

" 45-42

VII., Rottenbiller ucca 31. szám.

József 46-68 (éjjeli vonal)

" 50-16

" 38-91

A főváros összes kávéházai, szállodái és kávéméréseinek szállítója.

Tojás-osztály:

IX., Drégely ucca 2-8.
Telefon: József 23-07.

amelyeket szóvátenni, megvitatni és megérlelni kívánunk.

Igen nagy jelentőséget tulajdonítunk a magyar kávéipar országos megszervezésének. Akkor, amikor az ország összes a kávéipart gyakorló iparüzőinek száma az 500-at nem éri el, egyes helyeken pedig legfeljebb néhány iparüző működik, nagyon nehéz ily kis létszámú érdekeltségnek jogos kívánságait érvényre juttatni.

Már pedig, ha a székesfőváros kávéさいnak van panaszkodni és kívánni valójuk, ahol külön ipartestület és a kellő szervezet áll rendelkezésre, mennyire öbbs sérelme van a vidéki kartársaknak akik legtöbbször a helybeli ipartestületek közvetítésével, de a speciális viszonyok ismerete nélkül, kísérlelhetik meg helyzetük javítását.

Szolgálni akarjuk vidéki kartársaink érdekeit és arra kérjük őket, hogy teljes bizalommal keressenek fel bennünket, arra fogunk törekedni, hogy az ő panaszai és kívánságai is az illetékes helyeken meghallgatást nyerjenek.

Ha részletes programmunkat ismertetni kívánók, lapunk beköszöntő száma kötetekre terjedne. Elvünk azonban kevesebbet ígérni és többet cselekedni!

Egy kijelentést azonban még meg kell tennünk:

Lapunk a magyar gazdasági társadalom egy kis létszámú, de nagy anyagi erőt reprezentáló organuma. Iparosok polgárok vagyunk, de mindenekelőtt magyarok!

Fájón érezzük ennek a Csonka-Kis-magyarországnak minden jajját, minden panaszát. És ha arra szükség van és szükség lesz, minden erőnk, minden tudásunkat, minden lelkesedésünket annak a szent célnak a szolgálatába állítjuk, hogy Csonka-Magyarország ismét nagy, boldog és erős legyen!

Szeretettel köszöntjük kartársainkat, lapunk összes olvasóit, barátainkat, kérjük fogadják lapunkat azzal a szeretettel és megértéssel, amellyel — mi azt megcsinálni kívánjuk!

Budapest, 1925 október 20-án.

A szerkesztő-bizottság nevében:

Mészáros Győző

Dr. Havas Nándor.

A kávéások Budapest életében.

Írta: dr. Ripka Ferenc,

Budapest székesfőváros főpolgármestere.

A nagyvárosok sokkal közelebbi rokonságban állnak egymással, mint a különböző államok kis városai. Így Budapest sokkal több megegyező vonást mutat föl Béccsel, Berlinnel, Páriszal, mint például Pápa Bonnal vagy Heidelberggel, pedig iskolák városa mind a három. Természetes, hogy a megegyező vonások mellett a nagy városoknak is meg vannak a maguk különös jellemző sajátosságai. Még pedig nem is mindig valami általános nemzeti sajátosságból folyik ez a különbözőzés. Mert a nagy városok a nemzeti életnek külön talajon, külön viszonyok között kialakult formái. Így Budapest sajátosságai között fel szokták említeni, hogy Budapest a kávéházak városa. Az bizonyos, hogy a nyugati nagy városokban több millió lakos szükségletét néhány kávéház ki tudja elégíteni, amíg Budapesten annyi a kávéház, hogy egész nyugati Európában együttvéve sincs ennyi. Én azt hiszem, hogy leginkább gazdasági életünk különös viszonyai termelték ezt a sok kávéházat. Budapest középosztályának tulajdonképpeni többsége ugyanis nem

emelkedett az életszínvonalnak addig a fokáig, hogy a társaskörökbe való szervezkedést anyagiilag megbirta volna. Azért mégis szükségét érezte a társas érintkezésnek, hogy szórakozzék, eszmét cseréljen, ismerőseivel találkozzék, lapokat olvasson. Azt hiszem, hogyha Magyarországon nem volna félesztendeig hűvös idő, ez a kávéházi élet valahogyan a szabad ég alatt fejlődött volna ki. De így, ahogy van, figyelemre méltó, még pedig különösen annál a körülménnyel fogva, hogy a budapesti kávéások polgárságunk legkomolyabb, leghiggadtabb elemei közé tartoznak. Voltak nehéz, küzdelmes éveik, ezeket emberül végig küzdtek. Most új munkába kezdenek. Sajtójukkal, ipari oktatással akarják fejleszteni a kávéipar színvonalát. Ezt a törekvést örömmel kell üdvözölnünk, mert az értelmi fejlődés minden munkának anyagilag és erkölcsileg hasznára válik és minél jobb lesz valamely társadalmi osztály termelése, annál inkább emelkedik az egész nemzet termelésének értéke.

A kávéipar és az idegenforgalom.

Írta: Dr. Jakab László.

A szerkesztőség megtisztelő felhívásának, hogy a kávéipar és idegenforgalom kölcsönös hatásáról írjak, úgy vélem, akkor felelek meg legjobban, ha ebben a nagyfontosságú kérdésben objektív alapon mérlegelem a kávéipar jövőjét egy nagyobb idegenforgalommal bíró Budapesten és őszintén elmondom véleményemet mindarról a tennivalóról, amit ez irányban el kell végezniök a kávéipar tisztelt tagjainak.

Mindenek előtt, hogy a később kifejtendők tévedésekre alkalmat ne adjanak, egynéhány alapfogalmat kell tisztáznunk. Ha a budapesti idegenforgalomról beszélünk, akkor az én szemem előtt nem

lebegnek sem az amerikaiaknak, sem az angoloknak, sem franciáknak stb. ideutóduló százai, hanem Budapesten szeretném látni Erdélynek, a Bánátnak, a Bácskának és a volt magyar Felvidéknek százezreit. Az angol, francia, német irodalomban, folyóiratokban és így ezen nyugati nemzetek közvéleményében Magyarország, Budapest alig előforduló fogalom és alig-alig néhány ezerre megy azoknak a száma, akik a nyugati államokból Budapest és Magyarország iránt, mint utazási célpont, mint tartózkodási hely iránt érdeklődéssel viseltetnének. Ezzel a ténnyel minden önámítás nélkül, világosan számolnunk kell. Mi magyarok évekig

vágyakozunk Páris, Róma stb. felé míg végre a sok vágyakozás, ábránd valóra válik és összespórolt garasainkat arra költjük, hogy Páris, vagy Rómát, München, stb.-it megnézhessük.

Budapest felé ilyen égő vágygal tekint az elszakított Magyarországon lakó magyarság s az ott felnövő fiatalok össze is fogja kuporgatni garasait, hogy Budapestre jöhessen.

De nagy kulturértéket jelent Magyarország és Budapest a balkáni népeknek is és ha majd Budapest fürdőváros jellege mindenütt átmeleg a köztudatba akkor meggyőződésem, hogy sok ezer török, bolgár, román és szerb fogja, főként az őszi, téli és tavaszi hónapokban betegségét Budapest nagyszerű fürdőiben és szanatóriumaiban gyógykezelgetni.

Visszatérek egy pillanatra még az idegenforgalom legnagyobb szerű városához, Párishoz. Azt a nagy lüktető életet, amit a párisi utcákon, üzletekben és éjjeli helyeken látni, azt idegenek élik. A rövidebb, vagy hosszabb időre jövő idegenek mindent látni akarnak, ellenben maga a párisi bennszülött, munkás életet folytat, s az estét otthon családi kényelemben tölti.

A budapesti közönség már önmagában is többet él a kávéházban; aminek egyrészt szegénységünk is az oka. A kispolgári lakások kényelmetlenségét, a kopár albérleti szobák szürkességét nagyszerűen pótolják a joggal híres budapesti kávéházak. A jó kávéház télen nyáron otthona lett a budapesti polgárnak, ember itt éli le üzleti világát és azt not least — sok egyetemi polgár huzta ki évekre egyetemi tanulmányait a kényelmes kávéházi fotőjokban.

A budapesti kávéipar minden időben kitűnően alkalmazkodott a felmerülő szükségletekhez, ma is a rekonstrukció idejében napról-napra láthatjuk, hogy a régi szép kávéházak rendbehozzák kőntösüket, s minden hiányt pótolva a békebeli nivót állítják helyre. Ezt látva önkéntelenül is felmerül bennünk a kérdés, vajjon ezen nagy befektetések a fennálló nagy terhek mellett rentabilisak-e és az egyre szaporodó kávéházak nem viszik-e ezen kultur tekintetben is értékes ipart újra nehéz idők válságai felé. Kétségtelen dolog, hogy a nagy befektetéssel, nagy adóterhekkel s a nagy vámok mellett nagy beszerzési árakkal szemben egyedül a növekvő forgalomban van a megélhetési lehetőség kulcsa. A nagyobb forgalom nyitja pedig egyedül az idegenforgalom növelésében rejlik.

Mostanában minden város törzspublikumá erősen lekötik a szaporodó

mozgóképszínházak, vásár- és ünnepnap délutánokon a sportesemények. Az egyesületi élet is erősen fejlődőben van Budapesten, amely szintén lekötö a polgárok egy részét. Azonban vidéki látogatója és rokona kedvéért az az ember is elmegy egy-egy kávéházi találkozóra, aki pedig maga kávéházba sohasem járt.

Az idegenforgalom megnövekedése a kávéházba járó publikum számát megduplázhathatja, egyrészt önmagában, másrészt az idegenforgalommal kapcsolatos üzleti, társadalmi, művészi élet nagyobb lüktetése révén. Minden újabb kávéházzal nehezebb a meglevők élete, minden újabb versenytárral szemben csak egy remedium van: a forgalom növekedése. A nagy forgalom esetén igen kis %-os haszonrészesedés mellett is lehetséges az élet. Kis forgalom mellett túlhajtott árak csak csökkentenék a forgalmat és ez már az üzlet veszedelmét jelentené. A kávéipar eminens életszükséglete, hogy Budapest idegenforgalma jelentékenyen megnövekedjék. A mai szomorú állapotban a végzetes trianoni béke által megvont határok mellett is könnyen lehetséges megfelelő lelkes agitálás és megfelelő áldozatkészség mellett elérni, hogy Budapesten állandóan 60—100.000 idegen tartózkodjon. Kiszámítással megállapítható, hogy mi jut ebből egy-egy kávéháza és fel sem becsülhető azoknak a száma, akik ezen nagyobb idegenforgalom révén a kávéházak forgalmát emelik.

Az a mozgalom, amely most mind erősebben és erősebben belekiáltja a közhangulatba, hogy az idegenforgalomban érdekelt ipar épen olyan fontos közgazdasági faktor, mint bármelyik nagy ipartermelési ág, a közvélemény nagy erejével el fogja háritani az idegenforgalom elé tornyosuló összes akadályokat. Nagy átfogó programot állított össze az idegenforgalmi érdekeltségek szövetsége, amely nemcsak az akadályok leküzdésével foglalkozik, hanem pozitív irányban is felhasznál minden olyan értéket, amit Budapest nyújthat. Célja, hogy amit Magyarország, Budapest szépségeiben, művészetben, tudományban és ami a legfontosabb, gyógyító erőiben csak nyújthat, azt külföldön is ismertetéseivel vonzó erejűvé tegye.

Ezen munkában természetesen nem lehet máról-holnapra nagy eredményeket elérni. Szalmalángszerű lelkesedés helyett állandó kitartó munka és egy ideig hasznát nem hozó pénzáldozat is szükséges! Mint ahogy egyetlen kávéház-tulajdonos sem gondolja, hogy az a rengeteg milliárd, amit most a kávéházak

felújítására elköltöttek, egy-két éven belül megtérülhet, úgy az idegenforgalom fokozására is munkát és pénzáldozatot kell hozni, hogy hívó szavunkat mindenüvé és sokszor eljuttathassuk.

A budapesti kávéipar kétségtelenül mindig feladatának magaslatán állott és én hiszem, hogy most a meginduló újjáépítés időszakában is elő fog haladni, s a ragyogó tiszta kávéházak, kitűnő figyelmes kiszolgálás, s a régi jó tejszínhabos kávé és a sok jó képes ujság sok új jó barátot fog szerezni a kávéházaknak.

A most lefolyt párisi iparművészeti kiállításon Ausztria a jó habos kávéval győzött, az osztrák pavillonban berendezett bécsi kávéház állandóan zsúfolva volt franciákkal. Sajnos nekünk nem volt kiállítási épületünk, különben is úgy gondolom, hogy a mi rendezőségünk nem találta volna el ilyen bölcs érzéssel, hogy mivel lehet a párisiak szívét megnyerni.

A jó kávéház, minden helyiségében hygiénikus, ragyogó tiszta kávéház az átutazó idegeneknek mindig kedves emléke marad és én azt hiszem, hogy a budapesti kávéházak méltán felvehetik a versenyt a híres bécsi kávéházakkal is.

A jobb jövő reményében közösen kell dolgoznia a kávéiparnak az idegenforgalomban érdekelt többi iparágakkal együtt. Nem lehet féltékenységek a rokon iparágak között, mert ami a vendéglősöknek jó, az használ a kávéosoknak is és ami a szállodásoknak használ, jó a kávéosok számára is.

Együttműködés, együttes erővel, együttes áldozatkészséggel kell a kávéiparnak is a maga részét kivennie az idegenforgalom fejlesztését célzó mozgalmából, mert ennek a hasznát is ő fogja látni. Ki ma, ki holnap, de a siker el nem maradhat.

Budapest a kávéházak városa.

Irta: Reiner Mór,

a budapesti kávé ipartestület elnöke.

Ha visszatekintünk a múlt század hatvanas-hetvenes éveire, figyelemmel kíséreljük a kávéipar fejlődését egész a háború kitöréséig, méltán megállapíthatjuk, hogy Budapest tényleg megérdemli a kávéházak városa nevét.

Sehol egész Európában nem fejlődött a kávéipar oly naggyá és tökéletessé, mint Budapesten.

A régi híres pesti kávéházak, amelyek ma már csak történelmi emlékeként élnek jóval kisebbek, természetesen primitívebbek voltak mint a maiak.

Az annyit emlegetett Pilvax, Kammon-Török császár, melynek cégtábláját a Fanda család adományából és Kecskés kartársunk örözetéből — ipartestületünk most kapta meg, a maiakhoz képest igénytelen primitív helyiségek voltak.

Ezeknek a kávéházaknak emléke él a magyar történetben, a főváros történetében, az irodalom történetében épugy, mint a régi Korona, a még régebbi Zrinyi, az anekdotákból jól ismert Orczy, a Ringer, a Múzeum és a mai virágzó Central, mely most is irodalmi központ, nemkülönben a poraiból újra feltámadott Fiume, amelyek az idők folyamán megszűntek, vagy átalakítva új modern formában élnek tovább.

A kávéipar tulajdonképpen fejlődése a múlt század utolsó két évtizedére esik, amikor a Nagykörut kezdett kiépülni. Ekkor nyílt meg az Oktogon téren az Abbázia, majd később vele szemben a Nicoletti (ma Kovács), amely a földszintről már az emeletre is terjeszkedett, a kávéházhoz csatolva a felette levő első emeleti helyiségeket, az Andrássy uton az Opera kávéház, majd a millenium idején a Drechsler, a Teréz köruton az Edison, a Lipótvárosban a Vigszínház, a Klub, a Seeman, Szabadság és Országház, az Erzsébet köruton az Emke és a New-York, mely még ma is Európa legszebb kávéháza, a Royal szálló két kávéháza, a régi Berger (ma Pátia), a József köruton a Rémi, Simplon, Bodó, Baross és az egyik legszebb helyiséggel bíró Spolarits. Odébb a Széchényi és a Valéria, a belvárosban az Esküi uti gyönyörűen fekvő Belvárosi stb. stb., amelyek már a modern igényeknek megfelelően lettek berendezve és amelyekben Budapest lakosságának minden társadalmi rétege megtalálta a maga helyét, ahol kellemesen szellőztetett, jól fűtött helyiségekben rendelkezésre álltak az elsőrangú ételek és italok mellett az egész világ sajtótermékei — mindez — poton pénzén.

A háború kitörésével a kávéházak pezsgő élete elcsendesedett. A háború gyors végét várta mindenki és úgy gondolta, hogy a nehéz idők közepette nem illik szórakozni. De az élet megkövetelte a maga jogait a nagy idők dacára. Egy fél év múlva újra benépesedtek a kávéházak. A háborús ipar fellendült, sok pénz került forgalomba és ezek a rétegek is élvezni akarták keresetüket. Átvonuló csapattestek, szabadságosok seregei, labbadozók, no meg néha egy-egy háborús siker megélénkítette a kávéházakat.

A beszerzés, utánpótlás és renoválás akadályai miatt a kávéházak lassan elvesztették régi ragyogásukat, majd egyes

cikkek elfogytak, pótszerek kerültek forgalomba, jöttek a világítási korlátozások, a záróra, azután megszületett a kenyérjegy, husjegy, zsirjegy, ettük a kukorica-kenyeret, elmaradt az újságok tömege, bizony nem volt, ami vonzotta volna a kávéházakba a vendégeket.

A háborút befejező forradalomkor már azt hittük, hogy vége az izgalmas időknek, a felfordulás napjai elmúltak és újra visszatér a régi csendes, békés munkálkodás. Azonban keserűen csalódtunk, mert csak ezután jött a kommunizmus, melynek gyászos napjairól még megemlékezni sem tartom méltónak.

Amikor 1919. augusztus 1-én megbukott a kommün, mindannyian fellelegzettünk abban a hiszemben, hogy most már vége a háborúnak, forradalmi időknek, bevonula nemzeti hadsereg és rendet teremt ebben a szomorú fővárosban.

Sajnos ez a reményünk sem teljesült. Béke és nyugalom helyett évekig tartott zűrzavar gátolta meg a nyugodt munkálkodást és sajnálattal kell visszamemlékeznünk az éppen a mi iparunkat sújtó atrocitások idejére.

Ez is elmúlt és már ideje lett volna, hogy iparunk ismét a régi nivó felé törekedjék, ekkor jöttek a legnagyobb bajok, amelyek magát az ipart alapjában rendítették meg.

A pénz értékének rohamos csökkenésével munkásaink bérét kellett süriin, egymásután emelnünk. Ez a kérdés állandóan napirendünkön volt s ha minden igényt nem birtunk aként kielégíteni, amint szerettük volna, az nem rajtunk mulott.

Dolgozott az árvizsgáló bizottság; működött az uzsorabíróság, majd terheinket növelték a nagyraöft régi és ujonnan bevezetett adók: fényüzési-, forgalmi-, kereseti-, jövedelmi-, vigalmi- és vagyonadók, emelkedtek a betegsegélyző járulékok, a gáz, víz, villany, telefon felémelt díjaihoz pótlékok, meg előlegek járultak, életbeléptek a különféle kincstári részesedések, ami az üzemi költségek oly horribilis emelkedését jelentette, hogy azokat csak igen nagy küzdelmekkel birtunk elviselni.

Ne csodálkozzunk tehát azon, hogy a háború előtti közel 400 kávéházból mindössze 170 maradt meg.

A kávéházak számának apadása azonban nem jelentette azt, hogy a megmaradtak helyzete könnyebb lett volna. Ezek tovább küzdöttek és küzdenek existenciájuk érdekében, minek legjobb bizonyítékai azok az egymás árait aláigérő plakátok, amelyeket az ablakokban látunk.

A természetes egészséges versenyt magam is helyesnek látom, de nem bírom eléggé perhorreszkálni a versenynek azt a fajtáját, amely legujabban lábra kapott.

Örömmel tapasztaltam és látom, hogy a kávésook üzletük régi jó hírnevét igyekeznek ismét helyreállítani, üzletük helyiségeit nagy költséggel — milliárdok árán restaurálják, hogy vendégeink második otthonát széppé és kellemesé tegyék. Figyelmeztetem azonban kartársaimat arra, hogy ne higgyék, hogy ezt az óriási költséget mesterséges forgalom-erőszerkolással lehet behozni.

Hiába az önköltségen alóli eladási árak, a fekete kávéhoz adott likörök, ásványvíz, sütemény stb. stb. — ennek vonzóereje csak ideig-óráig tart, amíg a szomszéd valamely újabb fogással rá nem lícitál.

Tiszta, szellőztetett, jól fűtött helyiségeket, lapokat, kényelmet és főleg jó árut kell adnunk, otthont kell teremtenünk vendégeinknek, hogy mindenki újra megtalálja a maga törzshelyét.

Reális, a tényleges viszonyokat és tisztességes üzleti hasznót magában foglaló kalkulációt kell folytatnunk és akkor biztos vagyok benne, hogy ez a magyar ipar dicsőségét hirdető százötven éves magyar kávéipar új renaissance-a be fog következni.

Aktuális munkáskérdések.

Irta: Kovács József,

a Budapesti Kávésook ipartestületének alelnöke.

Régi gyakorlati ember vagyok. Ne méltóztassék dicsekvésnek venni, azok közül való, akik képesítést szereztek akkor, amikor még arra szükség sem volt. Mint kis pikkoló kezdtem el és végig csináltam a tanonc és munkássors minden egyes fázisát.

Bejártam az országot, voltam kis üzletben, nagy üzletben, vendéglőben, kávéházban alkalmazott és főpincér, míg a felsőbb hatalmak kegyelme önállósághoz, független existenciához juttattott.

Hosszu és nehéz volt ez az út és ha visszatekintek, szinte el sem tudom képzelni, hogy annyi küzdelem után, hogy birtam mégis ennyire jutni.

Nem akarok önéletrajzi adatokat írni, de le kívánom szögezni azt, hogy hosszas ipari pályámon két érzés vert bennem gyökeret, a ragaszkodás iparomhoz és a szeretet munkástársaim iránt.

Kis pikkolómban a jövőndő kollegát látom, alkalmazottaim az én segítőim,

főpincéireim barátaim és vagyonom hűséges sáfárjai.

Ez érzésektől vezettetve érzem át azt az aktuális munkáskérdések fontosságát és annak részleteit.

A fontos kérdések elseje már a tanonckérdésnél vetődik fel. Szükségünk van tanoncokra, utánpótlásra. A zavaros idők, a megélhetés nehézségei amúgy is megcsökkentették tanoncaink számát és a mai generáció kidöltével talán lesz virágzó iparunk — de nem lesznek munkásaink.

A tanonckérdéssel szoros összefüggésben vannak a szakoktatás és a továbbképzés kérdései, melyek alapjait ipartestületünk már lerakta, de amelyet fejlesztenünk kell.

Nagyfontosságú a tanonc-otthon ügye is, melyet talán a jövő feladatai során mihamarább sikerül megvalósítanunk.

Ami kiképzett és munkában álló alkalmazottaink sorsát illeti, ez jelentékeny fordulatot nyert a képesítés kötelezettsége folytán. Rövid idő múltán csak szakképzett munkásaink lesznek, akiknek elhelyezkedését biztosítanunk kell.

Fontos tehát a munkaközvetítés fejlesztésének ügye, a munkásság hygienikus és szociális problémái, a betegsegélyezés, a szabadnap és az agg, megrokkant munkásainkról való gondoskodás kérdése.

Utójára említem a munkásság vezetőit: a főpincéri kar férfiai. Ezek már is megtalálták az eredményes munka módját, amikor egyesületbe tömörülve, a kölcsönös megértés alapján igyekeznek szociális kérdéseiket megoldani. Tudom vannak a főpincéreknek jogos panaszai az óvadékok kérdése, hivatlanok alkalmazása stb. stb., de tudom azt is, hogy ezek orvoslása utban van.

Hosszuraterjedne, ha mindezekkel a kérdésekkel pontról-pontra foglalkozni kívánnék. De szükségét éreztem, hogy amikor a Budapesti Kávésok Ipartestülete saját lapját útjára bocsátja, e lap szellemi podgyászába ezeket a nagyfontosságú dolgokat is belecsomagoljam.

Bizom benne és remélem, hogy a „Kávésok Lapja“, amely egy munkaadó-érdekeltség organuma, az ipar érdekeinek szolgálatában az ipar munkásainak érdekét is szolgálni fogja.

Gazdasági kérdések.

Iparunk áruellátása.

Irta: Losonczy Gusztáv, a Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-t. ügyvezető elnöke.

Kevés iparág dicsekedhetik azzal, hogy annak élén évek óta olyan rátermett férfiak állanak, mint a Budapesti Kávésipar. Nem jelszavakkal, hanem zajtalan, intenzív munkával erősítik és építik ki az iparunk már-már roskadozóvá vált fundamentumait.

E munkásság egyik fázisát látom abban is, hogy saját kiadásában és szerkesztésében adja ki „Kávésok Lapja“ első, ünnepi számát. E lap lesz hivatva oktatni és figyelmeztetni az Ipartestület tagjait és fegyelmezetten mindazon anomáliákra és bajokra felhívni az illetékes tényezőket, melyek ennek az iparnak még mindig mérhetetlen károkat okoznak.

A háború okozta különféle gazdasági válságok, egészen új, méreteiben soha el nem képzelhető problémák elé állították az emberiséget. Ez alól a kávéipar sem maradhatott kivéve. A háború tartama alatt, de még az azután következő években is színlődöttünk a borzasztó gazdasági viszonyok alatt. Ehhez még mindenféle hatósági korlátozások is járultak. Valóságos tojástáncot kellett járnunk. Elég a háborús intézmények egyik legképzettebb intézményét, az Árvizsgáló Bizottságot megemlítenem, mint a kereskedelem és iparnak leghivatottabb szakértőjét, úgy bizonyára nem kell azon csodálkoznunk, hogy nem egy kartársunk lett ennek az intézménynek ártatlan áldozatává. Az anyagbeszerzés hihetetlen nehézségei és az ezzel járó hatósági szabályozások érlelték meg az ipar vezetőségében azt a gondolatot, hogy a kávéipar részére központi beszerző forrást létesítsen. A gondolatot az iparnak lelkes férfiai felkarolták és valóra váltották. Így nyert előtet a Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-t.

Hogy milyen hézagpótló volt ezen intézmény, ennek fényes bizonyossága a vállalat fokozatos fejlődése. Ma büszkének lehetnek azok, kik a vállalatot megalapították, de büszkének lehetnek azok a kartársak is, kik azt fejlődésében támogatták és támogatják.

Eminens érdeke az iparnak s minden egyes kartársnak, hogy ez a vállalat minél szélesebb körben tekintélynek örvendjen, fejlődjen és anyagilag erősödjön. Éppen ezen szempontok teszik kötelességévé minden egyes kartársnak, hogy áruszükségeit saját intézményünkénél szerezze be, ne adjon tápot arra, hogy kívül állók, szinte kárörvendve mutogassák, hogy ıme

maguk a kávéosok sem vásárolnak az Áruforgalmi R.-t.-nél. Megtörtént az is, hogy egy cég oly eszközökkel próbált rendeléseket szerezni és az Áruforgalmi R.-t. vevőit eltántorítani, arra hivatkozván, hogy tekintélyes és köztisztelőnek örvendő kávéosok, kik a részvénytársaság állandó vevői, nála eszközöltek rendeléseket, holott ezek mióta az Áruforgalmi fenn áll, még soha másutt nem vásároltak. Elsősorban kartársainknak saját intézményüket kell támogatni és nem szabad, hogy amikor részvénytársaságunk teljesen versenyképes és a legjobban igyekszik vevőkörét kiszolgálni, másutt szerezzék be szükségleteiket.

A Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-t.-nak vezetősége célul tűzte ki, hogy a vállalatot fokozatosan úgy fejlessze, hogy minden igényt és szükségletet kielégíthessen. Éppen ez a gyakorlati szempont vezeti a vállalat vezetőségét akkor, midőn a különféle nyers anyagokat és segédanyagokat igénylő iparnak, melyeket különben sok, különféle helyről csak nagy utánjárással és időpazarlással lehetne kellő mennyiségben és megfelelő minőségben megszerezni, összegyűjtve, nagyrészt nagykereskedelmi áron bocsátja vevői rendelkezésére. Nagyon természetesen az ilyen nyilvános üzemeket ellátó vállalatnak nemcsak bőséges áruaktárra, de az általa forgalomba hozott áruk minőségére is nagy súlyt kell fektetni. A mi vállalatunknak szakszerűség szempontjából is módjában áll vevőkörét elsőrangú, az élelmészeti üzemeket látogató közönség igényeinek minden irányban megfelelő áruval ellátni. Vállalatunknál tehát nemcsak a minőség, de a szakmai szempontból való áruellátás elve is teljes mértékben érvényesül. E szempontok eredménye az, hogy ma már ugyiszólván nemcsak az összes budapesti kávéházak tulajdonosai, de számos nagyszállodai, vendéglői, cukrászdai, szanatóriumok, kaszinók és hasonló számos vidéki üzemek vevőink sorába tartoznak. Közvetlen összeköttetésben állunk a világpiac legjelentősebb termelő és importőrségeivel, hogy így a behozatal a közvetlen termelőktől, a londoni, hamburgi, amsterdami, havrei, new-yorki és trieszti piacok útján történjék. Nem tudom eléggé nyomatékosan felhívni a kartársak figyelmét, hogy kávé vételnél ne azt nézzék, hogy az ajánlott kávé valamivel esetleg olcsóbb mint nálunk, mert kávé tisztán bizalmi cikk, hanem a minőség valódiságára, zamatra figyeljenek, mert minden árunál különféle nemek és minőségek vannak forgalomba. Vállalatunknál csakis általunk már kipróbált kávé hozunk forgalomba s így min-

**Püspöki uradalmi
bérpince r.-t. Vác**

**Központi iroda:
Budapest, IV., Városház ucca 4**

Magyar Palackos borkülönlegességek.

den vevőnknek megvan az a megnyugtató biztos tudata, hogy nemcsak jót vesz, hanem azért a minőségért, amelyet mi ajánlunk, mindenkor a legteljesebb felelősséget vállaljuk. Egyéb cikkeink forgalomba hozatalánál is ezen szempontok irányítják a vállalat vezetését, hogy mindenkor a lehető legjobbat és a legmérsékeltőbb nagykereskedői áron bocsássa vevői rendelkezésére.

Nem új dolgok ezek, megírtuk és megmondottuk ezt sokszor. De úgy érezzük, hogy amikor a kávéiparnak egy újabb alkotása a világba lép, a régi immár fejlett intézményekre is fel kell újból hívunk kartársaink figyelmét. Ugy a részvénytársaság, mint a „Kávéskó Lapja“, a kávéipar érdekeit van hivatva szolgálni. Egyik az anyagi, másik a szellemi és erkölcsi érdekeket. Egyik a másikat kiegészíti, ha mindkét intézmény jól teljesíti feladatát, annak iparunk fogja hasznát látni. Kartársainkra az a szép és nemes feladat hárul, támogassák minél lelkesebben saját intézményeiket, mert csak így szerezhethetünk tekintélyt és tehetjük nagygyá iparunkat.

For ever!

Irta: Steuer Marcell.

Hozsannát szeretnék zengeni ipartestületünk azon új etapjáról, mellyel sajtónkat végre szabaddá tette! Ujjong a lélek, mert végre hosszú-hosszu, keserves, kitartó küzdelmeink hön ohajtott vágya teljesült! Fellobbant végre a gyújtó fáklya, hogy fénye a sötétbe az éltető világosság derengését ömlessze!

Hosszu-hosszu küzdelmek során jutottunk el végre ide.

Mind többen válnak ki és dőltek ki sorainkból, kik harmadfél évtizeddel ezelőtt az akkori ipartársulatot álmából felrázták és benne a regenerálás csiráját elhintették. Ha visszatekintek arra az ádáz és szívós küzdelmeinkre, melyekben a különben tiszteletre méltó, de vaskalapos csökönyösséggel saturált vezetéssel kellett akkoriban megviaskodnunk, örömmel állapítom meg, hogy jó munkát végeztünk és a másfél évtized óta ipartestületünkbe került újabb kartársak, a saját munkaközvetítőnk előnyét hatékonyan és küzdés nélkül élvezhetik.

Tovább folytatva munkánkat az ellenállás első és nagyszerű megszervezőjével, az „Építőiparosok Szövetségének“ spiritus rectorával: Koch Károly műépítésszel vállaltva működünk a „Szövetség“ kiépítésében. A munkásbiztosítóban szintegy, de ennek későbbi kiépítése már más, az ipartársulat előterébe került, érdemes kartársak buzgólkodásainak eredménye.

Az akkori reformerek még sok más okos és hasznos tárgyat tüzttek ki zászlajukra (így: Gárdonyi Józseffel élén, a képesítéshez kötöttséget is,) de az egyik tengelykérdést: az önálló, független szaklapot, sokáig nem sikerült kivívunk. Bár F. Kiss Lajost, mint egyént, kiváló szónokot és jó barátot rendkívül becsültük, mégis fel kellett állandóan hányortatnunk az akkori „Vendéglős- és kávéipar“ önmagával ellentétes létalapját, melyben hol a vendéglősök (és inkább azokat), hol a kávéskók érdeket toltak előtérbe. Titáni küzdelmekkel sikerült ezen felemás szüleményt kettészakítani és megalapítani a saját lapot. És itt ismét történt egy elcsuszamlás, megint csináltunk egy nagy detourt, előbb subvencionáltuk a lapot és mi megint vendégségbe kerültünk oda. Lám, a vendéglősök ügyesebbek voltak: a kiszalasztott lovat mindjárt megnyergelték és azóta canterben lovagolnak rajta. Nem kell nekik könyörögniök a szerkesztő urhoz, hogy cikkeiket elhelyezzék, nincsenek kitéve annak, hogy a választmány ülésén interpelláltván a lap egyes cikkei miatt, látszatra Pilátus módjára mossák kezeiket, mondván, hogy az abban foglaltakért pedig nem mi vállalunk felelősséget. De a vendéglősök igenis, ők vállaltak!

Talán pro domo is beszélhetnek. Az által, hogy a lap most már minden magánérdek érvényesülését kizárta, úgy én, mint azok, kik a nézetek írott pertraktálását is favorizálják, közvetlenebb összeköttetésbe kerülnek a láppal. Ezután már kevésbé lesz szükségünk arra, hogy a napisajtó lapjait vegyük igénybe, annál is inkább, mert biztosra vesszük, hogy a lapnak meg lesz ama súlya, mely kell, hogy legyen olyan testületnek, mely nem ujkéletű, hanem melyben apáink is résztvettek, mely tehát tradíciók jegyében dolgozik s melynek nagy és történelmi múltja van.

Kongresszus.

Lapunk mai száma közli a magyar kávéskók II. országos kongresszusának meghívóját. Ez azt jelenti, hogy a kongresszus a megvalósulás stádiumába lépett és amint az eddigi előmunkálatok mutatják impozáns megnyilvánulása lesz a magyar kávéskók összességének.

Felesleges azokat az indokokat újból ismételni, amelyek szükségessé és célszerűvé tették a kongresszus összehívását. A háborús nehézségek elmúltak ugyan, most a szanálás terheit érezzük. Mig egyik oldalról roskadozunk a terhek súlya alatt, addig a másik részről gátolva vagyunk békebeli munkásságunk kifejtésében.

Ugy az egyik, mint a másik oldalról segíteni kell. Vissza kell térnünk a békeállapotokhoz úgy ipari munka, mint üzleti nivó, nemkülönben a bennünket sújtó közterhek tekintetében.

Adjuk meg az államnak, ami az államé a fővárosnak ami őt megilleti, de legyen vége a társas üzleteknek és a felesleges vexálásoknak.

Viszont adassék meg a mód, hogy újból úgy dolgozhassunk mint békében korlátok és rendszabályok nélkül.

Ezek az általános kívánságok. De mennyi a kívánni valónk a készletekben!

A fővárosi kávéipar küzd a terhekkel, költségekkel és a már kibírhatatlanul váló konkurrenciával.

De nem különb a vidéki kávéházak helyzete, amelyek jóformán magukra hagyatva vívják küzdelmeiket a lehetetlen gazdasági viszonyokkal, a megcsökkent forgalommal és a lokális megterhelésekkel.

Mindezt a nagy nyilvánosság előtt kell szóvá tennünk, ahová meghívtuk az összes hatóságokat. Reméljük szavunkat meghallják és ennek eredményeképp a kongresszus dátuma talán egy jobb jövő kezdőpontja lesz.

Ugy érezzük kartársainkat nem kell biztatnunk, mindannyian érzik a kölcsönös megbeszélés szükségét.

Jöjjenek el, minél nagyobb számban, hogy az illetékes tényezők előtt is szembe tünjön, hogy a magyar kávéipar, ha számszerűleg kevesen is, de nagy erkölcsi és anyagi tőkét képvisel, melyet nem szabad pusztulni hagyni!

IRÁNYI JÓZSEF IV., REÁLTANODA UCCA 10. SZÁM.
TELEFON: JÓZSEF 154-62.

FINOM SÜTŐDÉJE

Este 7-ig bármely időben szállít friss süteményt.

Idegen forgalom.

Érdekes új akciók.

Nagy feltűnést keltett dr. Vass József népjóléti miniszter beszéde, amelyet az Idegenforgalmi Szövetség deputációja előtt mondott, fogadalmat téve a magyar idegenforgalom intenzív támogatására, s elismerve azt a rendkívüli jelentőséget, amely a nemrég alakult új szövetség eddigi munkáját a kormány megállapítása szerint máris igazolta.

Dr. Némethy Károly v. belső titkos tanácsos, a Szövetség elnöke, aki hosszú éveken át vezette a belügyminisztérium legfontosabb ügyeit, gondoskodott arról, hogy a legnagyobb tekintélyű szervek és testületek, a fürdők és gyógyforrások, az állami és magán közlekedési vállalatok, a szállók és vendéglők, kávéházak, a színházak és más szórakozó helyek, a kamarák és ipartestületek tömörüljenek ebbe az *altruista* szövetségbe, amely végre igazán messzeható támogatást tud nyújtani az elszigetelten kevésbé hatásos külön akcióknak.

Ezért nagy tisztesség és erkölcsi-anyagi szempontból egyaránt fontos nyereség a kávéiparra nézve, hogy vezetői helyet foglaljanak a kitűnő összeköttetésekkel rendelkező szövetség kötelékében, sőt az Elnöki Tanács előkelő testületébe is bejutottak.

A szövetség már nagyarányú mozgalmakat bonyolít le, kapcsolatban az európai metropolisek hasonló szervezeteivel is.

Csendben, de annál sikeresebb energiával intézte el már a nyáron fürdőink érdekében a kincstári haszonrészesedés megszüntetését és a luxusadók leszállítását. Eljárt a nagy balatoni körút kiépítése dolgában és most az őszi szezon kezdetével főképp a budapesti kávéházak, szállók, vendéglők és szanatóriumok életbevágó jelentőségű ügyeit vizsgálja és igyekszik elintézni, vagy a hatóságoknál elintéztetni. Nagy idegenforgalmi aktusokat is készít elő, mert azzal tisztában kell lennünk, hogy állandó agilitás, kiállítások és vonzó ünnepségek rendezése, különböző valódi előnyeink propagálása nélkül internacionális jellegű idegenforgalom nálunk el nem képzelhető. Mindenhez maga teremti elő a szükséges eszközöket.

Érdekes sikere a szövetségnek az a gyönyörű angol könyv, amely a múlt héten jelent meg London legnagyobb editorának kiadásában. A Methuen & Co. Ltd. pazar kiállítású illusztrált könyvének szerzője George A. Birmingham, előkelő angol lelkész, akit a szövetség kiküldöttjei kalauzoltak Budapesten és az országokon át. „A Wayfarer in Hungary” ennek a remek kötetnek a címe és a kávéipar számára is tanulságos adatokat tartalmaz.

Legközelebb más idegen nyelvű füzeteket ad és adat ki a szövetség Budapestről. Fel akarja hívni a figyelmet — kellő izléssel — a pesti kávéházakra is.

A nyáron két hónapig jártam a külföldet és pártatlan összehasonlítás alapján mondhatom, hogy a pesti kávéházak javarésze nem vall szegységet a kényes igényű kritikusok előtt sem. Aki pedig itt szórakozni akar és egyúttal meg óhajtja ismerni a pesti életet, azt a ciccone el kell, hogy vezesse a modern kávéházakba is.

Tábori Kornél.

HIVATALOS RÉSZ

571|1925. szám.

Meghívó.

A Budapesti Kávésok Ipartestülete *f. évi október hó 23-án* pénteken délután 5 órakor a „Royal”-szálló fehér termében (VII., Erzsébet-körút 49).

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre az ipartestület t. tagjait meghívja.

Budapest, 1925. október hó 12-én.

Dr. Havas Nándor s. k.
titkár.

Reiner Mór s. k.
elnök.

Napirend:

1. Hivatalos közlések.
2. Munkaközvetítés kérdése.
3. Szabadnap betartása, munkanélküli alkalmazottak foglalkoztatása.
4. Főpincéri óvadékok kérdése.
5. Tanoncügy.
6. A II. kávéskongresszus ügye.
7. Idegenforgalmi szövetség ügye.
8. Italmérési illetékek befizetése.
9. Esetleges indítványok.

Az alapszabályok 10. §-a értelmében a közgyűlés határozatképes, ha legalább 50 tag van jelen.

A napirendre fel nem vett indítványok csak abban az esetben tárgyalhatók, ha azok legalább 10 tag aláírásával 3 nappal a közgyűlés előtt írásban az elnöknek beadattak.

Közgyűlés után este 8 órakor társasvacsora.

550|1925.

Igen tisztelt Kartársak!

Utálással legutóbb megküldött felhívásunkra közöljük, hogy a

II. magyar országos kávé kongresszust

f. évi november hó 11. és 12. napjain (szerda, csütörtök) fogjuk megtartani Budapesten.

A kongresszus napirendje a következő:

1925. november 10-én (kedden) este 8 órakor a Hungária-szálló külön termében ismerkedési estély.

1925. november 11-én (szerdán) d. e. 11 órakor a kongresszus ünnepélyes megnyitása és a napirend letárgyalása a Royal-szálló külön termében (VII., Erzsébet-körút 49).

1925. november 11-én délután 2 órakor diszebed ugyanott. Este 7 órakor a m. kir. Opera előadásának megtekintése.

1925. november 12-én a székesfőváros megtekintése, nagyobb ipartelepek meglátogatása (pezsgőgyár, sörfőző stb.) később közlendő program szerint.

Délután közös uzsonna.

Este Royal Orfeum előadásának megtekintése.

A kongresszus tárgysorozata a következő:

1. A kávéipar gazdasági helyzete a fővárosban.
2. A kávéipar terhei: egyenes adók, fogyasztási adók, fényüzési- és forgalmi adók, italmérési illetékek, italmérési ügyek, általános munkáskérdések.
3. A vidéki kávéházak helyzete.
4. A községi járulékok kérdése (pezsgő és vigalmi adó).
5. Közüzemi díjak kérdése (gáz, villany, vízvezeték).
6. Záróra ügy, zenekérdés, szerzői díjak.
7. Tanoncképzés, tanonciügyek, szakoktatás.
8. A kávéipar fejlesztése, új jövedelmi források.
9. Áruellátás kérdése.
10. Az üzlethelyiségek felszabadítása.

Az előadók neveit tartalmazó részletes tárgysorozatot a helyszínén fogjuk szétosztani.

Felkérjük úgy vidéki, mint fővárosi kartársainkat, hogy a kongresszuson minél nagyobb számban jelenjenek meg és amennyiben a fent felsorolt tárgyak valamelyikéhez hozzá kívánnak szólni, közöljék velünk *mielőbb* az idecsatolt kérdőív és válaszborték felhasználásával.

Minthogy e kongresszusra az összes illetékes hatóságokat, úgyszintén külföldi kartársainkat is meghívtuk, akiknek megjelenésére számítunk, nagyon kíváncsiak lenné, hogy a kongresszus a magyar kávésság egyetemének impozáns megnyilvánulása legyen.

Azon kartársak megjelenését, akik részvételüket már bejelentették fennállónak tekintjük.

Kérjük összes Kartársainkat, terjesszék a kongresszus eszméjét helybeli kartársaik körében és közöljék velünk azoknak a címét, akiknek hiányos cimanyagunk miatt felhívásunkat nem küldhettük meg

Kartársi üdvözléssel:

Budapest, 1925. október 7-én.

Gárdonyi József s. k.

a „Magyar Kávésok Országos Szövetsége”-nek elnöke.

Reiner Mór s. k.

a „Budapesti Kávésok Ipartestületé”-nek elnöke.

Dr. Havas Nándor s. k.

titkár.

Előljárási ülés.

Ipartestületünk előljárási ülésére teljes erővel kezdte meg munkásságát és folyó évi szeptember hó 25-én tartotta ebben a szezonban második ülését Reiner Mór elnök vezetésével dr. Szlovák Pál iparhatósági biztos jelenlétében.

Az ülés legfontosabb pontja a Főpincérek Országos Egyesülete beadványa kapcsán, a főpincéri óvadékok, munkáskérdés, közvetítés kérdése körül kifejlődött vita volt.

Az előljárási ülés részleteit az alábbiakban ismertetjük:

Elnök az ülést megnyitva, bejelenti a beérkezett kimentéseket és a jegyzőkönyv hitelesítésére Pallai Miksát, Deák Elemért kéri fel, majd a múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után közli, hogy újabban kávéházi iparengedélyt nyertek és új tagokul felvették: Haasz Jenő és Dénes István (Népopera),

Schwarz Gyula (Árpád), Upor József (Szimpon) és Komoróczy Lajos (Márkus Emilia park). Az előljárási ülés bejelentéseket tudomásul veszi és az új tagokat szívesen üdvözlö.

Dénes Gy. Aladárt ezüstlakodalma és ipari működésének 10 éves jubileuma alkalmából, úgyszintén Szalay Józsefné ipartestületi tagot esküvője alkalmából az elnökség levélben üdvözlölte, mit az előljárási ülés helyeslőleg vesz tudomásul.

Elnök jelenti, hogy a szakiskola tanműhelye részére a Hüttl Tivadar cég és a Hattyu gőzmosó részéről értékes adományok érkeztek, miért az elnökség köszönetét fejezte ki.

A szakiskola kérdésének kapcsán elnök közli, hogy a gyakorlati ismeretek tanítására Mészáros Győző alelnököt, Steuer Marcell előljárási tagot és Frenreisz Antal számvizsgálót kérte fel, kik hetenként 1—1 óra megtartására vállal-

koztak. Az előljárási ülés köszönettel veszi tudomásul a jelentést.

A boldogemlékü Némái Antal „Török császár” kávéháza érdekes és történeti értékű cégtáblájának megszerzése iránt elnök annak a mostani tulajdonosánál Kecskés Lajos ipartestületi tagnál eljár, ki késznek nyilatkozott azt, a kép eltávolítása folytán okozott renoválási költségek megtérítése fejében az ipartestületnek átengedni. Amikor Kecskés Lajos kartársunknak az előljárási ülés köszönetét hozza javaslatba, a szükséges költségek fedezésére felhatalmazást kér. Az előljárási ülés elnök javaslatához egyhangulag hozzájárul és a kért felhatalmazást megadja.

Ezután a Főpincérek Országos Egyesülete, úgyszintén a munkanélküli pincéreknek beadványai olvastattak fel. A elolvasás után beható és részletes vita következett.

Mészáros Győző utal arra, hogy a munkaközvetítő kérdésében a helyzet tarthatatlan. Új kávéházak nyílnak, akik személyzetüket a munkaközvetítő megkerülésével állítják be, legfeljebb a női személyzetért fordulnak a munkaközvetítőhöz.

Ezen segíteni kell olyképp, hogy minden egyes új tag felvétele alkalmával köteleztessék a munkaközvetítő igénybevételére. Egyben oly rendeletet kíván kiadni, hogy konyhai személyzetet csak az kaphasson, aki a többi személyzetet is az ipartestületi munkaközvetítőtől veszi. Az óvadékok ügyében a leghatározottabban elítéli azok túl magas összegét és az ellen állást foglal.

Pallai emlékeztet arra az időre, amikor a kávéházak megszűntek mennyi nehézséggel járt a munkanélküliek elhelyezése.

Grosz Ödön az óvadékok ügyében határozathozatalt javasol.

Horváth Dezső a munkaközvetítő helyiségének kérdéséről teszi szóvá, amin segíteni kíván.

Gál Arnold belügyminiszteri rendelettel kívánja kötelezni a kávéásokat a munkaközvetítő igénybevételére.

Steuer Marcell felszólalása után

Weingruber Ignác szerint a kérdés nem új. Itt csak radikális módon lehet segíteni. Az ügyet rendkívüli közgyűlés elé kell vinni, ahol az összes kartársakat a munkaközvetítő igénybevételére fel kell szólítani és határozatilag kimondani azt, hogy a főpincéri óvadék legfeljebb egy elszámolási időszak bevételeinek erejéig jogosult.

Mészáros Győző újabb felszólalása után

Elnök a felhozottakra válaszolva, saját részéről is szükségesnek tartja az állásfoglalást. Helyesli az új tagok figyelemztetését, de utal az előjáróság régi határozataira is, melyekben a szabad nap kötelező megtartását, idősebb pin-céreknek a ruhatárhoz, trafikhoz, telefonhoz való alkalmaztatását mondotta ki. Az óvadékok tárgyában készséggel járul a kérdés oly szabályozásához, hogy annak összege csakis egy elszámolási időszakra felel meg. Ha az előjáróság rendkívüli közgyűlést tart szükségesnek, azt készséggel egybehívja.

Az előjáróság elnök javaslatát elfogadja és azt a rendkívüli közgyűlés elé terjeszti, melynek összehívására elnököt felkéri.

A záróra felfüggesztése ugyancsak a táncengedélyek ügyében a belügyminiszteriumba benyújtott beadványok ismeretében, tudomásul vétettek.

Aszékesszövetség tanácsának — a kereskedelemügyi miniszternek a munkakönyvek kiadása tárgyában kiadott rendeletét ismertető — leírata felolvastatván, tudomásvétel után irattárba tételek.

Az előjáróság örömmel hallgatta meg dr. Vargha Imre államtitkár ur értesítését, melyben közli, hogy a kisebb kávéházak fényüzési minősége revízió alá fog vétetni.

Az ipartestületi törvény és Országos Kézműves testületről szóló törvényter-

vezet tanulmányozás és véleményezés végett az elnökségnek adatott ki.

A német birodalmi kávésszövetség átirata, melyben kongresszusunkon való részvételüket jelentik, örömdetes tudomásul szolgalt.

A kávékongresszus ügyében elnök javaslatára az előjáróság kimondja, hogy azt f. évi november 11 és 12 napjain fogja megtartani és annak előkészítésére az elnökség tagjaiból, továbbá Gál, Strausz, Schidella, Rónai, Horváth Dezső, Tarján Vilmos, Weingruber Ignác előjárósági tagokból álló előkészítő bizottságot küld ki.

A hivatalos lap ügyében elnök jelenti, hogy az előjáróság határozatához képest az új lap megindításához engedélyt kért, mely a legközelebbi napok folyamán meg fog érkezni. A lap „Kávé-sok Lapja” címmel október hónapban fog megindulni.

A magyar szállodások és vendéglők országos egyesületének soproni közgyűlésén ipartestületünket Mészáros Győző alelnök képviselte, ki ipartestületünk üdvözlését tolmácsolta.

Titkár jelentést tesz a cigányzenészek országos egyesületével megkötött megállapodásról, mit az előjáróság jóváhagyólag vesz tudomásul.

A napirend ki lévén merítve, elnök az előjáróság ülését d. u. 6 órakor bekezesztette.

ugy nemcsak négy-ötven, hanem jóval többen vennék igénybe.

Az országos főkapitány hajlik már erre a megoldásra, miután a *Diák* sem fog így rosszul járni. Reméljük, hogy a tánc és a záróraprobléma végre a kávé-sok méltányos óhaja szerint intéződik el.

A kisebb kávéházak mentesítése a fényüzési adó alól.

A fényüzési adó mostani rendszerét ipartestületünk annak életbeléptetése első percétől kezdve kifogásolta. Küldött-ségileg, beadványokkal igyekeztünk a sérelmek orvoslását elérni és a kérdést állandóan napirenden tartjuk.

Különösen súlyosan terhelte a fény-üzési adó a kisebb kávéházakat, amelyeknek különösen küzdeniök kellett a kisebb vendéglők, korcsmák és kávé-mérések konkurrenciájával.

Legutóbb április 28-án küldött-ségileg adtunk át Vargha államtitkár urnak ki-merítő memorandumot, melyben az üzle-tek tarthatatlan helyzetére mutattunk rá.

Erre a beadványra f. évi szeptember 18-iki kelettel a következő választ kaptuk:

„A Budapesti Kávé-sok
Ipartestületének”

Budapest.

Az 1925. évi április hó 28-án a ki-hallgatáskor átadott kérvényükre értesí-tem, hogy a magyar királyi adóügyi utmutató és ellenőrző hivatal utasítottam, hogy azokat a kisebb kávéházakat, amelyeknek vendégei az alsóbb és sze-gényebb néposztályból kerülnek ki, elő-zetes helyszíni szemle alapján a fény-üzési vállalati jelleg hatálya alól oldja fel.

Dr. Vargha s. k.”

Együttal megtudtuk azt, hogy az adó-ügyi utmutató és ellenőrző hivatal a fényüzési adóügyek intézésére külön osztályt állított fel, melyet dr. Mikó pénzügyi főtanácsos vezet. Ez osztály működését már meg is kezdte s amint érdekelt kartársainktól értesültünk néhány kisebb üzem a fényüzési jelleg alól men-tesítetett.

E mentesítéssel kapcsolatosan újabb nehézségek merültek fel. Vannak ugyanis olyan cikkek, amelyek tekintet nélkül a fogyasztás helyére, fényüzési adó alá esnek. Ilyenek: a pezsgő, drágább bor-fajták, szardiniák, cukrászsütemények stb. Minden üzletben megtörténik, hogy ezekből is eladnak valamit. Az új hely-zetben az ily cikkeket raktárkönyvben kell nyilvántartani, azok kiszolgálása alkalmával fényüzési bárcát kiállítani,

Tánc a kávéházakban.

Mit akar a hatóság?

A kávé-sok ügyes-bajos dolgai közt nem kis jelentőségű a táncengedélyek rég huzódó ügye. Beadvánnyal fordultak különböző hely-ekre; a rendőrségre, az országos főkapitány urhoz, a belügyminisztériumhoz. De mindig elutasították őket. A többi közt azzal a furcsa megokolással, hogy az ilyen szomorú ország szomorú lakói közt nem kell a tánc.

Mintha nem tudnák, hogy nyugaton minden kulturcentrumban és az agyonszanált Bécs-ben ép úgy mint Párisban, nagyon is táncol-nak. Ha a közönség ártatlan formában szóra-kozik és a hatóság is megkapja a magáét: a megbízhatósági, a tűzrendészeti nivót, akkor nem marad józan érv az engedély megtaga-dására. Látna, hogy öt előkelő szállodában folyik a tánc, sőt megengedték utóbbi időben vendéglőknek is, nem tudjuk felfogni, hogy azzal a néhány kávéházzal szemben miért oly rideg a hatóság.

Ne tagadja senki, ez a publikum kedvtelése, amellet, hogy komoly gazdasági momentum is a kávéházak megcsökkent látogatásának szempontjából. Jobban jár a kincstár, meg a főváros is; a fényüzési adó emelkedni fog, a közjóvelem több irányban szaporodik;

sok munka nélkül maradt alkalmazott újra foglalkozáshoz jut (zenekar stb.). Nem utolsó nézőpont, hogy elég nagy művészi réteg: a Zenészerzők Szövetsége, amelyet Huszka Jenő min. tanácsos, a jeles komponista vezet, csinos összegű illetékhez jut.

A kávé-sok ipartestülete legutóbb új kér-vénnyel fordult a belügyminisztériumhoz.

Reiner Mór elnök és Mészáros Győző al-elnök adták át Nádaszy országos főkapitány-nak a beadványt. Megokolva kérték, hogy engedjék meg végre a publikum táncát azok-ban a helyiségekben, ahol a kávéházak meg-felelnek a főtebb kifejtett feltételeknek. Rámutattak az idegen forgalom nézőpontjából is megállapítható előnyökre. Ezzel kapcsolat-ban kérték a zenélés és a záróra meghosszab-bítását is.

A főkapitánynak diszkrecionális joga, hogy egy órától háromig meghosszabbítsa a zár-órát. Ujabban nem él ezzel a jogával. Azaz, hogy: vagy reggel ötig, vagy egyáltalában nem kapnak a kávéházak meghosszabbítást. De jobb volna, hogyha olcsóbb díjtétel mel-lett három óráig szólna az engedély, mert

azt a vallomási ivbe tételenként bevezetni. Ez az eddig engedélyezett iv-rendszerrel szemben több adminisztrációs munkát jelent éppen azokban az üzemekben, ahol személyzet, különösen pedig adminisztrációs személyzet, nincsen.

E bajon segitendő, eljártunk az adóügyi utmutató és ellenőrző hivatal említett főosztálya vezetőjénél, akinek azt a kérésünket terjesztettük elő, hogy az ily módon mentesített kávéházak fényüzési adóját átalányösszegben állapítsák meg és az érdekeltek mindenféle írásbeli teendőktől mentesítsenek.

Együttal beterveztettük azoknak a kisebb kávéházaknak a jegyzékét, amelyeknek fényüzési jelleg alól való mentesítését indokoltak tartjuk.

A tárgyalás eredményeképp ígéretet kaptunk, hogy mindkét kérésünket beható megfontolás tárgyává teszik és amennyire arra a fenálló törvényes rendelkezések módját adnak az átalányozást hivatalból rendelik el, ugyancsak az előterjesztett kávéházak mentesítését amennyiben a megajándékos helyszíni vizsgálat arra kellő alapot szolgáltatni elfogadják rendelni.

A kellő informáltság és a szükséges tájékoztatás érdekében arra kérjük kártyasainkat, hogy minden ilyen mentesítésről értesítsék ipartestületünket.

Minden kávé tartson üzletében Zwack-féle likőröket és unicumot mert azt állandóan keresik és fogyasztják. Az unicum eredeti palackokból mérendő, mert a vendég úgy látja, hogy csakugyan valódi árut kap.

A zenés kávéházak vigalmi adója.

Alig van adó, amely létjogosultságát az idők folyamán annyira elvesztette volna, mint a székesfővárosi vigalmi adó.

A székesfőváros legnagyobb pénzügyi krízise idején igen hangzatosnak tetsző jelszavak mellett léptették életbe, mondván „aki mulat, fizessen”.

Hiszen, ha csak a könnyelmű mulatozókat adóztatták volna meg — talán még valami szociális igazságot nem tudnánk elvitatni, ettől az adónemtől, de

határozottan méltánytalannak tartjuk annak a vendégnek a megadóztatását, aki véletlenül egy feketekávé iszik meg egy zenés kávéházban.

Ipartestületünk már az adó bevezetésének első percétől kezdve keserves küzdelmet folytatott és az idők folyamán sikerült is bizonyos technikai könnyítéseket elérni.

A folyó év tavaszán beadott kérvényeinkre sikerült a zenés helyiségek vigalmi adójának 50%-os mérséklését elérni. Jobb idők jelét láttuk ebben és tekintettel a nyár folyamán tapasztalt gazdasági pangásra, újabb beadvánnyal fordultunk a székesfőváros tanácsához, melyben ez adónemnek teljes eltörlését, legrosszabb esetben pedig az április folyamán engedélyezett mérséklés további fenntartását kértük.

Erre az előterjesztésre a következő választ kaptuk:

„107.750/1025. VI. H. A tanács a Budapesti Kávésok Ipartestületének azt a kérelmét, hogy a nyilvános helyiségekben nyújtott belépődíj fizetéséhez nem kötött szórakozásban résztvevőkre az 1028/1925. kgy. számú szabályrendelet 4. §-ának 14. a—d. pontjaiban személyenként és esetenként megállapított 500, 1000, illetve 3000 korona vigalmi adó elengedtesse, teljesíthetőnek nem találta. El kellett utasítani azt a kérelmüket is, hogy a vigalmi adó megváltásának engedélyezése tárgyában f. évi április hó 2-án 31.477/1925. VI. sz. alatt kelt határozatban megállapított átalányösszegek érvénye f. évi október hó 1-től továbbra is fenntartassék, mert egyrészt a szabályrendelet módosítása folytán az adótételek részben felemeltettek, másrészt az átalányösszeg kiszámítási alapjául szolgáló forgalmi adó mértéke 3%-ról 2%-ra csökkent, a fényüzési adó kulcsának felemelése pedig a zenés helyiségekben a közeljövőben várható.

A 23.037/1925. VI. számú határozat hatálya f. hó végével megszűnő, a tanács a szabályrendelet 6. §-ában nyert felhatalmazás alapján megengedi, hogy 1925. évi október hó 1-től kezdődőleg további intézkedésig;

1. azok a vendéglősök, akiknek vállalkozása általános forgalmi adó alá esik és legfeljebb csak bizonyos cikkek után kötelesek fényüzési adót beszélni, az előző hónapban elért egész napi bevételüknek $\frac{1}{2}$ (egy fél) %-ával;

2. azok a vendéglősök, kiknek vállalkozása egész napon át, vagy a napnak bizonyos szakában fényüzési adó alá esik, továbbá a kávéháztulajdonosok az

előző hónapban elért és fényüzési adó alá eső bevételüknek 1 (egy) %-ával válthassák meg a zenével nyújtott szórakozásban résztvevőkre esetenként és személyenként megállapított 500 korona vigalmi adót;

3. az ének, előadás stb.-vel nyújtott szórakozásban résztvevőkre esetenként és személyenként megállapított 1000 korona adót pedig az 1. pontban felsoroltak az előző hónapban elért egész napi bevételüknek 1 (egy) %-ával a 2. pontban felsoroltak az előző hónapban elért fényüzési adó alá eső bevételüknek $1\frac{1}{2}$ (egy és fél) %-ával;

4. végül az olyan helyiségek tulajdonosai, hol a szórakozást táncelőadás táncmulatság nyújtja, vagy ahol a közönség táncolhat, a személyenként és esetenként megállapított 3000 korona adót a zenével nyújtott szórakozásban résztvevőkre megállapított adómegváltásként az 1—3. pontokban megállapított átalányösszegnek 4 (négyeszeres)-ével válthassák meg.

Erről a tanács a pénzügyi ügyosztályt a Budapesti Szállodások és Vendéglősök valamint a Budapesti Kávésok Ipartestületeinek elnökségét értesíti.

Kelt Budapesten a székesfőváros tanácsának 1925. évi október hó 1. napján tartott üléséből. *Folkusházy* s. k. h. polgármester.

Nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül, hogy a tanács október hó 1-én tartott ülésében határozott a szeptember 30-án lejárt kedvezmény fenntartásáról.

De ez a kisebb baj lenne ha a határozat indokolása nem lenne oly sajátos. Arra, hogy a „fényüzési adó kulcsának felemelése a közel jövőbe várható”, a tanács szükségesnek látja a megváltási kulcs életbeléptetését.

Tudomásunk szerint a kávéházak fényüzési adójának felemelése ezidőszent csak mint terv szerepel, amelynek megvalósítása — ha ugyan sikerülni fog — csak a jövő kérdése. De ha a fényüzési adó kulcsa fel is emeltetnék, akkor a vigalmi adó %-ának inkább leszállítása, mint felemelése indokolt. A fényüzési adó felemelése még tárgyalás alatt áll és semmiesetre sem szolgálhat alapul egy másik adónem magasabb kulcsának.

Ugy látszik a székesfőváros tanácsa nem vette figyelembe azt a gazdasági válságot, amely a mi iparunkban is mindjobban érezhető.

Egy-két újabb kávéház megnyitása nem jelenti még azt, hogy ez az ipar valami kedvező konjunktúrát élne, sőt moru cáfolata ennek a legnagyobb kávéházak óriási versenye, mely az áraknak

sokszor önköltségen alul való leszorítását eredményezte és azok a fizetés képtelenségi esetek, amelyekről tudomásunk van.

Mondanunk is felesleges, hogy ipartestületünk e dolgot nem hagyja ennyiben és a rosszul informált tanácstól fellebbezni fog a jobban informált tanácshoz.

Értekezletek

Október hó folyamán a különféle érdekképviselések és hatóságok által összehívott értekezletek egész során vettünk részt, amelyek közül a következőkről számolunk be. Október 9-én az Országos Iparegyesület a *forgalmi és fenyűzési adó átalányozása* tárgyában tartott értekezletet, melyen ipartestületünk képviselve volt. Ez alkalommal utaltunk a kávéházi ipar speciális szempontjaira, amelyeket az Országos Iparegyesület is memoranduma keretében illetékes helyre fog juttatni.

Október 13-án a székesfőváros közigazgatási osztályának ezidőszerinti vezetője dr. Hamvassy főjegyző hívta össze az ipartestületek képviselőit az *ipartestületi reformról és az Országos Kézműves testületről szóló törvénytervezet* megvitatása tárgyában.

Ipartestületünk észrevételeit dr. Havas titkár adta elő szóban, majd azokat írásba foglalva is átadta.

Október 16-án a kereskedelemügyi minisztériumban Jezsovics h. államtitkár elnöke alatt a 18 éven alóliak számára való szesz kiszolgáltatás tárgyában. A népjóléti és munkaügyi miniszter ugyanis törvényjavaslatot készített, melynek értelmében oly fiatalok részére, aki a tizen-nyolcadik életévét be nem töltötte, szesz ital kiszolgáltatni nem szabad. A tilalom áthágói kihágást követnek el, amely adott körülmények között az italmérési engedély elvonásával is büntethető. E nagyfotosságu javaslat megvitatása céljából a minisztérium meghívta a kereskedelmi és iparkamarát az italmérő érdekeltsegek, szeszgyárosok, vendéglősök, kávéosok és cukrászok, korcsmárosok érdekképviselőit. Ipartestületünk részéről Reiner Mór elnök és Dr. Havas titkár jelentek meg, akik az alapos és kimerítő vita folyamán iparunk szempontjait részletesen kifejtették. Az értekezlet eredményeképpen a törvénybe előreláthatólag csak a 16 éves korhatár fog bekerülni és a súlyos büntető szakaszok, különösen pedig az italmérő felelősségre vonása enyhíthetnek fognak

Az értekezlet után Jezsovics államtitkár ur felhívására a kamara képviselői ugyanis tén *Keszey Vince* a vendéglős ipartestületi elnök, *Walter Károly* főtitkár, ugyancsak ipartestületünk képviselői a Főpincérek Országos Egyesülete beadványa tárgyában rövid megbeszélést tartottak, melynek eredményeképpen abban az elvi álláspontban állapodtak meg, hogy főpincéri állást csak oly egyén tölthet be, aki legalább három éves ipari gyakorlatot tud igazolni.

HIREK

Miről ne feledkezzék meg?

Október 21-ig befizetendő a forgalmi adóelőleg azok által, akik forgalmi adójukat készpénzben röjják le.

Október 23. d. u. 5 órakor rendkívüli közgyűlés, a Royal szállóban. Utána társas vacsora.

Október 30-án d. u. 4 órakor előjárósági ülés.

November 5-ig fizetendő a novemberi házbér.

November 6-ig befizetendő a nem zenés kávéházak vigalmi adója.

November 8-ig befizetendő az október hónapban eladott pezsgő és bejelentendő a meglevő készlet.

November 15-ig befizetendő a kereseti, jövedelmi és vagyonadó IV. negyedévrészlete;

Befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti adó.

Előjárósági ülés. Ipartestületünk előjárósága folyó évi október hó 30-án pénteken d. u. 5 órakor ülést tart.

Jubileum. Vajna Ede tanácsnok magyar királyi kormányfőtanácsos a székesfőváros közlelmézési osztályának vezetője a napokban ünnepelte hivatali működésének harmincéves jubileumát. Az elmúlt nehéz időkben számtalanszor volt alkalmunk megismerni és tapasztalni Vajna tanácsnok rátermettségét, emberfeletti munkáját és iparunk iránt tanúsított megértő jóakarátát. Amikor e jubilaris évfordulóról megemlékezünk, legjobb kívánságainkat fűzzük hozzá, hogy reméljük, Vajna tanácsnok ur valóban közérdekű munkásságához még számos éven át lesz szerencsénk.

Személyi hír. Gárdonyi József szövetségi elnök egészsége helyreállítására külföldre utazott. Távolléte alatt szövetségünk ügyeit Pallai Miksa alelnök vezeti.

Gyászbeset. Weingruber Ignác ipartársulatunk volt érdemes elnökét fájdalmas vesztés érte. Leányának férje Böhm Oszkár jönevű fővárosi kereskedő f. hó 13-án rövid szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 15-én délelőtt ment végbe óriási részvét és nagy közönség jelenlétében. Ipartestületünk részéről elnökségünk vezetésével számos tag jelent meg, kik részvétüket fejezték ki a gyászoló családnak.

25 éves szolgálati jubileum. Forgács Jenő a kőbányai polgári serfőződe r.-t. irodafőnöke e hó 10-én ünnepelte a vállalatnál eltöltött 25 éves szolgálati jubileumát. Forgács Jenő, ki a kávéosok érdekeit mindenkor tőle telhető módon e hosszú idő alatt legjobban előmozdította, megérdemli, hogy szép ünnepélyen vele örüljünk s neki a legjobbakat kívánjuk.

Szakiskolánk fejlesztése. Ipartestületünk szakiskolája tanévét megkezdte. A szakismeret oktatására ipartestületünk előjárósága Mészáros Győző alelnököt, Steuer Marcell és Gál Arnold előjárósági tagokat kérte fel, kik hetenként egy-egy órában ismertetik a kávéházi áruismét. E helyen is figyelmeztetjük kartársainkat, hogy tanoncaikat a szakiskolába küldjék el és az iskolalátogatást szigorúan ellenőrizzék.

Telefonügyek. Közöltük kartársainkkal, hogy elnökségünk eljárta a budapesti m. kir. táviró és távbeszélő igazgatóságnál, hogy a környékbeli és helyközi forgalomban a kávéházi telefonállomások ne kapcsolassanak. Ez ügyben a következő választ kaptuk.

„Hivatkozással a t. Cím f. évi július hó 28-án kelt 379/1925. számú kérelmére értesítem, hogy nincs akadálya annak, hogy az egyes kávéházakban elhelyezett nyilvános távbeszélő állomások a helyközi távbeszélő forgalomban, valamint egyéb különleges és külön tarifához kötött szolgáltatások (mint üzennetközvetítés stb.) ne vehessenek részt. Ezek általános rendezése céljából sziveskedjék az Ipartársulat egyes távbeszélő előfizető tagjait felhívni, hogy erre vonatkozó saját aláírásukkal ellátott kérelmüket hozzá mielőbb küldjék be.

Egyben értesítem arról is, hogy a nyilvános távbeszélő állomásoknak automatikus pénzbeszedő készülékkel való felszerelése tárgyalás alatt áll s mihelyt a próbakészülékek rendelkezésre fognak állani, a kávéházak közül is egynéhányban kipróbálás végett felfognak szereltetni, amikor is módjában lesz a tek. Ipartestületnek ezekre vonatkozó észre-

vételeit megtenni. — Budapest 1925 október hó 10-én.

Megjegyezzük, hogy az automata felszerelése tárgyában elnökségünk újabban eljárta a távbeszélő igazgatóságnál, ahol azt megsürgették. Megtudtuk azt, hogy a felszerelés akadálya a fedezet hiányában rejlik. Erre elnökségünk felajánlotta, hogy amennyiben egy ily állomás felszerelése 2—3 milliónál többbe nem kerül, azok a kávéháztulajdonosok kik erre sulyt helyeznek, készek lesznek ezt sajátjukból fedezni. Az igazgatóság ez ajánlatot tudomásul vette. Felkérjük tehát azokat a kartársakat, akik a helyközi és városközi forgalomban nem kívánnak résztvenni, vagy pedig az automata állomás felszerelési költségeit a jelzett összeg erejéig fedezni hajlandók, jelentsék be ipartestületünknek levélben.

Végül pedig figyelmeztetjük kartársainkat, hogy a nyilvános állomásokról kezdeményezett beszélgetés díja f. évi október 1-től kezdve 3000 K. A postagazgatóság beszélgetésenként 2500 K-t számláz és 20%-ot ír jóvá.

Kamarai bizottságok megalakulása. A kereskedelmi és iparkamara bizottságai megalakultak. Az alapítványi bizottságba *Reiner Mór* ipartestületünk elnökét, a fegyelmi és iparfejlesztő bizottságokba pedig *Gundel Károly* kartársunkat választották be.

Régi hűséges alkalmazottak kiüntetése. A kereskedelemügyi miniszter ur a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara útján közölte velünk azt a tervét, hogy a régi tradíciókhoz hiven, ezévből is diszoklevéllel óhajtja elismerését nyilvánítani azok előtt a hűséges munkások előtt, akik legalább 25 éve egy helyben szolgálnak és egyébként is minden tekintetben érdemes és hazafias magatartást tanúsítottak. A kitüntetésre érdemes munkásokat a munkáltatók szakegyesületeik útján terjesztik a Kamarához. A kitüntetésre javasolt munkás adatait egy kimutatásba kell foglalni, amely a következő rovatokat tartalmazza. Folyószám, a telep helye (megye község), javaslatba hozott munkás neve, kora, iparága, a munkaadó cég címe, mióta dolgozik az illető munkás az iparágban, mióta van megszakítás nélkül jelenlegi munkaadójánál alkalmazva, ezen munkáévekből mennyi van hiteles okmánnyal igazolva, jegyzet. A kitüntetésre javasoltak hazafias és erkölcsi szempontból való kifogástalan magatartása, a munkaadó nyilatkozatán kívül még az előjárás és vala-

mely hazafias testület bizonyítványával is igazolandó. Az eltöltött munkaidő igazolására a beadványhoz az eredeti munkakönyvet is csatolni kell, amelyet azonban a miniszterium soronkívül visszaszármaztat. A beadványok benyújtásának határideje igen rövid úgy, hogy ipartestületünk az itt összegyűjtött iratokat legkésőbbben folyó hó 27-én kell, hogy a Kereskedelmi és Iparkamarához továbbítsa úgy, hogy az ezentul érkező beadványok már tárgytalanok. — A miniszter ur ragaszkodik a minimális 25 évi egy helyben való szolgálathoz, miért is ettől a feltételtől a kamara sem tekint el és az ennek meg nem felelőket fel sem terjeszti. Felkérjük kartársainkat, hogy érdemes munkásaikat ipartestületünknek a fenti határidőig jelentsék be.

A „Török császár” cégtáblája. Kecskés Lajos kartársunk a „Flóra” kávéház tulajdonosa, ipartestületünk rendelkezésére bocsátotta néhai Némái Antal ipartársulatunk egykori elnöke kávéházának érdekes ipartörténeti emlékekkel bíró cégtábláját. Az érdekes emléket ipartestületünk elnöksége restauráltatja és az ülésteremben helyezi el. Az ipartestület előjárósága legutóbbi ülésében jegyzőkönyvi köszönetet mondott az áldozatkész kartársnak.

Kávéház átvétel. *Kutassy Lajos* kartársunk az állatkerti vendéglő és kávéház bérloje átvette *Fogel Károly* ipartestületi tagunk Lövéde-téri „Fasor” (azelőtt Kairó kávéházát).

Renovált kávéházak. *Bodó Adolf* kartársunk nagy áldozatkészséggel renoválta régi jóhírű kávéházát, amelyet újjalakítva nyitott meg. — Ugyancsak új köntösben nyit meg az EMKE kávéház, melyet *Horti Károly* kartársunk a kávéház jóhíréhez méltóan renováltatott.

A Jókai centennárium megünneplése alkalmával az ipartestület évi közgyűlésén felvett sikerült fényképfelvétel, mely *Jellfy Gyula* fényképész sikerült munkája, ipartestületünk irodájában darabonként 150.000 koronáért megrendelhető.

Italmérési illetékek befizetése és visszatérítése. Köztudomásu, hogy az italmérési illetékek felszólamlási bizottsága a tulmagasan kivetett illetékeket leszállította, olyképp, hogy a legtöbb kartársunk javára tulfizetés mutatkozik. Mint-hogy ez a tulfizetés még augusztus 1-e előtt, tehát 17.000-es szorzószám alapján történt, a tulfizetés összegének megállapításával az illetékes tényezők sincsenek tisztában. Ipartestületünk ez ügyben eljár a székesfőváros tanácsánál és a

pénzügyigazgatóságnál. E közbenjárás eredményéről lapunk legközelebbi számában fogunk referálni.

A zenélési záróra meghosszabbítása. A székesfővárosi szabályrendelet az államrendőrség főkapitányának jogot ad arra, hogy a kávéházak zenélési záróját kivételesen éjjelutáni 3 órában állapítsa meg. Sajnos azonban a főkapitány ur e jogával nem élt és aki a zárórát meg akarta hosszabbítani a költséges 5 óráig való nyitvatartás engedélyét kellett kiváltani. Ez ügyben ipartestületünk már előterjesztéssel fordult a főkapitánysághoz, de eddig eredmény nélkül. Kartársaink kívánságára most közvetlenül a belügyminisztériumhoz fordultunk a kérdés végleges rendezése végett.

Főpincérek Országos Egyesületének tagterkezte. A Főpincérek Országos Egyesülete f. hó 6-án Hajdu Vilmos elnök vezetése mellett tagterkeztet tartott, amelyen *Reiner Mór* ipartestületi elnök is megjelent. A napirend legfontosabb tárgya a kellő képesítés nélkül alkalmazott főpincérek alkalmazása volt. Az utolsó időben ugyan számos oly eset fordult elő, hogy nem szakmabeli egyének foglalják el a főpincéri állásokat, tisztán az általuk nyújtott magas óvadékok alapján. Az egyesület elnöksége az ipartestület elnökségéhez orvoslás iránt fordult, egyszersmind azt a kérést terjesztette elő, hogy munkakönyvek csakis szakmabelieknek adassanak ki. A kávéipartestület átiratában a főpincéregyesület előterjesztésére válaszolva, azt közölte, hogy az ipartörvény 111. §-a szerint az ipartestületet, hogy minden 18 évet elért jelentkezőnek munkakönyvet köteles kiszolgáltatni.

Reiner Mór ipartestületi elnök felszólalva kijelenti, hogy az ipartestület előjárósága e kérdéssel behatóan foglalkozott és elhatározta, hogy az ügyet rendkívüli közgyűlés elé viszi. Teljesen át van hatva arról, hogy a helyzet az iparra nézve káros és ezen segíteni kell. A magas óvadékokat erkölcsitelennek tartja és nézete szerint csak egy-háromnapis befizetésnek megfelelő óvadék van indokolva. A neki bejelentett konkrét esetekben személyesen eljár, de sajnos, kellő eredményt nem tudott elérni. A magas óvadékokra nézve megjegyzi, hogy az egyesület tagjai verték fel az óvadék összegét és ennek meggátolására az egyesület saját hatáskörében lenne hivatva. Ami pedig az ipartestületet illeti, az mindenkor szívesen fogja a főpincérek egyesületének törekvéseit támogatni.

Hajdu Vilmos köszönettel vette *Reiner Mór* elnök nyilatkozatát, azután bejelen-

tette, hogy az egyesület elnöksége a sérelmek orvoslása iránt a kereskedelemügyi-, a belügyi miniszterekhez, továbbá a székesfőváros tanácsához előterjesztéseket intéz.

Kávésok jótékonyága. A publikum köréből nem sokan tudják, hogy mennyi önként vállalt humanitárius teher van a kávésok vállán. Régen nem esett szó arról, hogy nyolcvan-száz szegénysorsu szininövendék ingyen kap reggelit és uzsonnát a kávésoktól. Ismerünk olyan pesti kávéházat, ahol „meg nem nevezett” köztisztviselők, akiknek segítségét nem akarják semmiféle formában dobri verni, hosszú idő óta élvezik a kávésok csendes jótékonyágát. Ismerünk olyat, ahol az OMIKE-nek öt deákja és olyat, ahol két katolikus szervezetnek harminc deákja kapja az emberbaráti adományt. Mindezek az adatok ékesen bizonyítják, hogy a kávéház nem csak rideg üzlet és bár mindenfelől oly sokat követelnek tőle adókban és egyéb terhekben, az egész kávéipar igyekszik felsőbbrendű közérdeket is szolgálni.

Vendéglők tekeasztal tartása. A kereskedelmi miniszter ur 73331/1925. számú állásfoglalása szerint nincsen olyan jogszabály, amely megtiltana a tekeasztaloknak vendéglőkben való felállítását. A 78.000/1925. számú rendelet 130. §-a csupán azt a körülményt juttatja kifejezésre, hogy a tekeasztal tartása egyik jellegzetessége a kávéházi üzletnek a kávéméréssel szemben, ahol tekeasztalt nem tarthatnak (16.340/1925).

Pincér, vagy pincérnő? Európa több államában, főképp Németországban izgalmas vita folyik most az ugynevezett pincérnői probléma körül. A genfi szövetség (szálló-, vendéglő- és kávéházi alkalmazottak gyűlése) legutóbb azt a határozatot hozta, hogy a nagyszámú munkanélkülire való tekintettel helyesli azt a követelést, amely szerint a férjes pincérnőket, akiknek férjei állásban vannak, leányokkal, vagy férfi pincérekkel pótolják. De a tanult pincérnőket, akik hosszabb ideje teljesítik hivatásukat nem volna helyes egyszerűen az uccára tenni. Viszont a sörös-, vizes-, illetve kenyeresleányoknak korlátlan szaporítása hatósági uton volna megakadályozandó. Münchenben ragaszkodnak a női kiszolgáláshoz, amely ott kedvelt speciális. Legutóbbi statisztika szerint 2368 helyen 10855 alkalmazott közül 8282 nő volt s az utóbbiak közül 16% férjes asszony. A *Münchener Neuester Nachrichten* október 6-iki és későbbi számaiban egész cikksorozatot közöl erről a kérdéssel és a nyilatkozatok leg többje

a pincérnők mellett szól, tekintve a „Fremdenstadt” különleges viszonyait.

Újrendszerű tanfolyamok pincérek számára. Az Idegenforgalmi Szövetségben történt megbeszélés alapján *Bánlaky Géza* szövetségi osztályelnök, a Szent Gellért gyógyfürdő érdemes vezérigazgatója angolnyelvű tanfolyamot kezdetett a vállalat pincérei számára. Ezt a jó példát több fővárosi hotelben, illetve kávéházban is követni fogják. A tanfolyamok egészen újrendszerű fonetikus módszerrel oktatnak és természetes, hogy a praktikus üzleti folyóbeszédre vetik a fősúlyt.

Billárd taxaméterórák ismét kaphatók *Fried Zsigmond és Fia*, műesztalgályosok, Király ucca 39. Telefon József 128—14.

Munkások felvétele és bejelentése. Arról értesülünk, hogy kávéházi alkalmazottakat kartársaink alkalmaznak anélkül, hogy munkakönyveiket átvennék. Természetes, hogy legtöbbször az ipartestületi bejelentést sem eszközlik. Ugyancsak sűrűn megtörténik, hogy a betegsegélyző bejelentéseket egyszerű bemonadás alapján eszközlik, ahelyett hogy a munkakönyvekből állapítanak meg a szükséges adatokat. Minthogy az ily hibák bejelentésekből a nyilvántartásba hibák csuszának be, mindenki saját érdekében kérje el munkásai munkakönyvét, azt ipartestületünknel jelentsék be és a további bejelentéseket a munkakönyvek alapján tegyék meg.

Tárgyalások a Cigányzenészek Országos Szövetségével. Hosszas megbeszélések és tanácskozások után végre befejeződtek a Magyar Cigányzenészek Országos Egyesületével folytatott tárgyalások és a kész szerződés most már aláírásra vár. Közvetlen az aláírás előtt a cigányzenészek egyesülete újabb észrevételeket tett, amelyek tisztázása céljából még némi megbeszélésre van szükség. A szerződés szövegét lapunk legközelebbi számában fogjuk ismertetni. Addig is míg kartársainkat a végleges megállapodásról informálhatjuk, figyelmeztetjük, hogy kizárólag ipartestületünk zeneelhelyezőjét (56—35. telefonszám) vegyék igénybe.

Cigányzenészek sztrájkja Szombathelyen. A múlt napok folyamán a szombathelyi cigányzenészek bérmozgalmat indítottak, azt akarták elérni, hogy az eddigi esti 10.000 korona helyett 40.000 koronát kapjanak. Kérésüket írásban közölték a kávéháztulajdonosokkal, mivel azonban azok két hét leforgása alatt a zenészek levelére még csak nem is válaszoltak, az a gondolat

kerekedett felül az elkeseredett zenészekben, hogy a sztrájk fegyveréhez nyulnak. A sztrájk ki is tört és napokig tartott. Az egyezkedési tárgyalások is megkezdődtek, azonban a sztrájk megtört szombathelyi kartársaink szolidaritásán. Végül a cigányok hajlandók voltak a régi fizetési feltételek mellett is játszani, aminek ellenében a kávésok részéről az az ígéret hangzott el, hogy rövidesen javítani fogják fizetésüket.

Tagdíjak és hátralékok befizetése. Ipartestületünk elnöksége nyomatékosan kéri a Kartársakat, hogy úgy folyó, mint hátralékos tagdíjaikat a bemutatott nyugták ellenében, fizessék meg, mert a nyugták újbóli bemutatása ipartestületünknek felesleges költséget okoz. A hátralékosokkal szemben pedig kénytelenek leszünk törvényadta jogunk alapján eljárni és a tagdíj behajtására a kerületi előljáróságokat felkérni.

A pincérek és a hitelezés. A vidéki kávéházak helyzetét jellemzi az alábbi cikk, amelyet a „Zalavármegyében” olvassunk: A súlyos gazdasági helyzetet a pincérek is megérik, csakugy, mint a nagyközönség számos más rétegei is. A pénztelenség következtében újból megszorodtak a szolid kávéházi és vendéglői vendégek, akik órákig elüldögelnek egy fekete, vagy egy kis fröccs mellett s közben végigolvassák az összes lapokat, a vezércikkiktől az utolsó apróhirdetésig. Egy üveg bor elfogyasztása szinte fényüzésszámba megy már, a pezsgős üveg durranása pedig már fehér holló lett. A csekély fogyasztásnál azonban sokkal nagyobb baj a vendégek számának erős megcsappanása. A vendéglőkben és a kávéházakban ugyszólván csak este van vendég, délen csak nagyon keveset, napközben pedig éppen csak mutatóba lehet látni párat. A megcsappant üzleti forgalom súlyosan érinti anyagilag a pincéreket, akik a borralalók révén jelentős mellékeresetre tehetnek szert — kávéházi hausse idején, sőt még jóval később is, a normális üzletmenetnél. De a legnehezebb helyzetbe a pincéreket az újból bevezetett hitelezés hozta. Sok olyan vendég van ugyanis, akik nem tudnak minden alkalommal fizetni, sokszor hosszú ideig sem, viszont a kávéházak és vendéglők természetesen minden vendéget meg akarnak tartani, számítva a kedvezőbb körülményekre és a jobb időkre, melyeket már oly régóta várnak. A vendégek legnagyobb része igénybe veszi a hitelt, de csak egy része fizeti meg belátható időn belül, egy tekintélyes része bizony elfelejti megfizetni a hitelt. Egy

zalaegerszegi pincér a következőkben vázolta a szomorú helyzetét: A gyenge üzletmenet mellé még egy nagyobb baj is járult, amely főleg a fizetőpincéreket, de a többi kollégákat is, érzékenyen érinti. Kénytelenek voltunk újból bevezetni a hitelezést s így sok pénzünk van künn, amelyet nehezen nélkülözünk, mert forgótőke nélkül mi sem dolgozhatunk. A hitelező pincér nagyon kellemetlen helyzetbe jut, ha a hitelt be kell hajtania, mert nem tud már tovább várni. Nehéz helyzetben van, mert kényes dolog a hitelt élvezőnek tudomására adnia, hogy a pénzre már szüksége van s hogy igazán nem tolatkodás az, ha azt a pénzt kéri vissza, amire neki feltétlen szüksége van. Ha a közönség be nem látja súlyos és kényes helyzetünket s önmaga önmagától nem segít rajtunk a künn lévő pénzeink visszakapását illetőleg, akkor a hitelezés áldozatai leszünk.

A „Szakácsművészet kézikönyve“ címmel jelent meg *Palkovics Edem.* kir. kormányfőtanácsos és *Dittmayer Andor* kézikönyve. A könyv oktatási célokra készült, de a gyakorló iparosok is nagy hasznát vehetik. Lapunk tere nem engedi, hogy az érdekes és szakirodalmak nyereségét jelentő munkát ezuttal részletesen ismertessük, fenntartjuk azonban, hogy arra legközelebb visszatérjünk.

Feljegyzési könyvek, nyomtatványok. Közzöljük kartársainkkal, hogy a pénzügyminisztérium által jóváhagyott feljegyzési könyveket újból elkészítettük és azok a Budapesti Kávésok Áruforgalmi Részvénytársaságának üzlethelyiségében 50.000 K-ért rendelkezésre állanak. Ugyancsak itt szerezhetők be mindazok a hivatalos nyomtatványok, amelyekre kartársainknak szüksége van.

Hirdetéseink. Amikor lapunk első számát utjára bocsátjuk, nem mulaszthatjuk el, hogy meg ne említsük azt a meleg fogadtatást, amellyel az iparunkkal összeköttetésben álló cégek által részesültünk. Üdvözlőleveleket kaptunk és ami egy lapnál sokat jelent, hirdetéseket, amelyeket csak rendelkezésre álló idő rövidsége és lapunk mai bővebb terjedelme miatt nem tudunk elhelyezni. Ezt szükségesnek látjuk felemlíteni azzal, hogy a mi hirdetőink nemcsak üzleti érdekeiket kívánják szolgálni, de iparunk iránt érzett meleg barátságukat is dokumentálták.⁵

Tulaj ur, Én is szót kérek.

— A kávéházi vendég foruma. —

Engedjék meg, hogy „chapeau bas“ — levett kalappal, mint egy világhírű kávéházi törzsvendég, *Verlaine* francia költő mondta — de őszintén megszólaljak én is.

Kezd visszatérni a békeállapot és örömmel látom, hogy a pesti kávéosok komoly áldozattal igyekeznek renoválni és publikumuk kényelmét fokozni. Ép azért nem vehetik rossz néven, ha néhány szelíd és szolid kérdést teszek föl:

1. Nem lehetne megszüntetni a „kenyeres lány intézményt? Vagy azt méltóztatik hinni, hogy rajong még valaki a velük járó külön kis borraivaló-pumpért?

2. Nem lehetne eltüntetni, legalább bizonyos kávéházakban azt a rémalakot, aki ruhatáros néven molesztálja a vendéget? Vagy azt

tetszik hinni, hogy mindenki szívesen veszi, ha leráncigálják róla a kabátot és külön adócskát vetnek ki rá?

3. Nem lehetne felemelni a kávé árát, de vele együtt a cukoradagot is? Szabad ezt firtatnom, ép azért, mivel derék kávéosok már jóideje ugyanis rendes adaggal szolgálnak?

4. Nem lehetne a vasuti közlekedést szabályozni, illetve csökkenteni a pesti kávéházakban? Most a *Molnár* Ferenc aperçue-je szerint „minden öt percben új légvonat indul“.

Több kérdést jövőre, mert fájdalom, bőven van még.

Régi törzsvendég.

* * *

Pontosan helyt adtunk a kávéházi vendég panaszainak: de viszont fenntartjuk a kávéosjogot arra, hogy illő választ is adjunk rá.

A Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T. közleményei.

A cukor kartell folyó hó 12-én 200 koronával leszállította az árakat, ami természetesen az árakban csökkenést illetőleg jelentősebb eltolódást nem okoz. Az új cukor a múlt hóban került forgalomba és már most áttekinthető az egész világ cukortermelése, amely szerint az ez évben lényegesen több cukor kerül ki a gyárakból, mint tavaly. Miután a magyar gyárak a belföldi fogyasztás kielégítése után igen nagy exportfőlősleg felett rendelkeznek, a külföldi nagy konkurenciára való tekintettel az ez évi kampányban a cukorfőlősleg a külföldön való elhelyezése nem fog oly simán menni, mint az utóbbi években. Mindezen körülmények dacára a cukornál árcsökkenésre egyelőre nem nagyon lehet szá-

mitani, mert a cukoráraknak nagyrésze kincstári részesedés és egyéb szolgáltatás címén az államkincstárhoz folyik be és az ebből eredő jövedelem a szanalás céljaira van lekötve.

A kávé és teapiac szilárd. A kávé kereslete nagyon élénk. Miután a későbbi szállításokra külföldön kötött üzleteknél is igen szilárd árakat jegyeznek, valószínű, hogy a világ kávékészlete a várható fogyasztáshoz viszonyítva meglehetősen csekély, ami főleg nemes kávéfajokra vonatkozik. A *teapiac* ugyancsak erősen szilárd tendenciát mutat. A külföldi piacokról beérkezett jelentések szerint a tea aukciókon az összes mennyiségeket felvették. A hazai piacon az őszi idény beálltával a tea kereslete szintén nagyon élénk, egyrészt mert a régebbi készletek már majdnem teljesen kifogytak, aki pedig a cikkében raktár felett rendelkezik, az is kénytelen tea beszerzéséről gondoskodni, hogy régi teáját új termésű teával felfrissítse.

Az ez év elejével életbe léptetett rendeletekkel teljes mértékben felszabadult behozatal folytán az összes külföldi *delikatesse* cikkek megjelentek a piacon és ennek folytán vevőink általunk importáron szerezhetnek be

lazacot, pisztrángot, káviárt, rákot

és mindazon különleges csemege cikkeket, melyeket minden jobbszínvonalú üzletben a mai viszonyok közt a kávéskoknak és vendéglősöknek tartani kell.

Felhívjuk ez alkalommal vevőink szíves figyelmét, hogy a legfinomabb fajkávék-ból olyan választékunk van, hogy módunkban van a legkényesebb igényeket is kielégíteni. Állandóan raktáron tartunk

Costa-Rica, Portorico, Nélgerie, Guatemala, arany Jáva, Matagalpa, arábiai Mocca

és egyéb középamerikai fajtájú zöld kávékat.

Felhívjuk továbbá a figyelmet különleges *teakeverékeinkre*, melyek több fajta elsőrangú minőségű teából olyan arányban vannak összeállítva, hogy azok zamatosság tekintetében a legmesszebbmenő igényeknek is megfelelnek.

HIVATALOS RÉSZ

Külön meghívó helyett.

A Budapesti Kávéskok Iqartestülete f. évi október hó 30-án, péntek délután 4 órakor az ipartestületi helyiségben

előljárósági ülést

tart, melyre az előljáróság t. tagjai tisztelettel meghívotnak.

BUDAPESTI KÁVÉSKOK ÁRUFORGALMI R.-T.

**BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 38.
TELEFON: JÓZSEF 92-77 SZÁM.**

FRIED ZSIGMOND ÉS FIA MŰESZTERGÁLYOSOK

BUDAPEST, VII., KIRÁLY UCCA 39.

TELEFON: JÓZSEF 128-14.

**Kávéházi és vendéglői berendezések.
Alpacca és chinaezüst áruk, valamint
billárdcikkek legolcsóbb árakon.**

**Kávéházi és vendéglői székek állandóan raktáron.
A legjobban bevált Fridol-golyók egyedüli készítője.**

Hantos Testvérek R.-t. festő, mázoló és tapétázó iparüzem

Budapest, VI., Horn Ede ucca 5 szám.

Telefon: 194-51, 185-23.

Specialisták kávéházak, éttermek és szállodák diszfestő munkálataiban.

Koronavirstli, hentesáru, szalámi, prágai sonka
cégünk specialitásai

Fleischmann, Polacsek és Társa

VII., Holló ucca 11 szám. Telefon: J. 128-60, J. 123-67.

„HATTYU“

FEHÉRNEMŰ KÖLCSÖNZŐ VÁLLALAT

Budapest, V, Katona József u. 41

SZÁLLIT: Asztalterítőt, kávéskendőt, törülközőket mérsékelt költséddijak mellett. TELEFON: 139-60 és 46-86.

Hacker és Társa

Chinaezüst és alpakka áruk

Budapest, VII., Sip ucca 6.

Telefon: József 54—55.

Jég

szállítását vállalja és
kifogástalanul teljesíti

Erzsébet jéggyár

Rechnitzer és Bruckner

cég

Budapest, VII.,
Hajtsár ut 153.

TELEFON: JÓZSEF 96-32.

A legkiválóbb sörkülönlegesség

SZENTISTVÁN

PORTER SÖR

POLGÁRI

SERFŐZDE

gyártmánya.

HAUER REZSŐ

cukrász

VIII., RÁKÓCZI UT 49.

Telefon: József 125—04.

LAKOS LAJOS

TAKARÉKTŰZHELYGYÁR
RÉSZV.-TÁRS. © BUDAPEST

IRODA ÉS GYÁR:

VIII., Bezerédy ucca 8. sz.

Telefon: József 21—34.

ÜZLET:

IV., Váci ucca 40. szám.

Telefon: József 153—52.

Kávésoknál bevezetett

helyi képviselőt keres

Braun likörgyár.

Kávés Ur!

Minthogy drága a szemes-
kávész, sok pénzt takarít meg,
ha a **Szent István**
cikóriakávé hasz-
nálja, mert minősége jó
és minden doboz sarkában
(kg. ként K 8000 értékű)
pörkölt szemeskávész van.

KOVÁCS BÉLA
BUDAPEST

Berendezési vállalat lakások, irodák, bankok
és mindennemű üzletek tervezése, átalakítása
és berendezése a legegyszerűbbtől a leg-
pazarabb kivitelig. Tervezések, költségvetések.

Központ:

VI. Teréz-körút 19. Telefon: 139—88.

Irodabutor és írógépraktár:

VII. Dohány ucca 1. Telefon: J. 91—68.

Alapított 1886-ban.
Herzka, Halász és Berger

vas és rézbutor-gyár

Budapest, V., Lipót-körút 10.

Teljes kávéházi
és szállodai berendezések.

Kávéházi

BRAUN GYULA VII., SIP UCCA 14. SZÁM.

teljes berendezések vétele és eladása. Alpakka- és Kinaezüst tárgyak,
evőeszközök **legolcsóbb árban.** Eredeti Seiffert billárdasztalok,
összes felszerelési árnyak. Elefántcsontgolyók nagy választékban.

Alapított:
1895-ben